30 ARALIK 1979 PAZAR 750 KURUŞ

Halkın Gazetesi
Demokrat

SİYASAL YABANCILAŞMA VE CHP
Doğu ERGİL
Yazısı 2. sayfada

GELİN CANLAR
Fikret OTYAM
Yazısı 4. sayfada

DEMİREL'İN EKONOMİ POLİTİKASI

Yerli ve yabancı tekellere sınırsız ve koşulsuz hizmet

8.SAYFADA

Mehmet Yazar: Devlet, devletliğini bilmeli

Sermaye 12 Mart uygulamalarının tekrarını istiyor

● Sendikal hak ve istemlerle ilgili eylemler Sıkıyönetim kapsamına alınırken işverenler şimdi de ücretlerin dondurulmasını istiyor

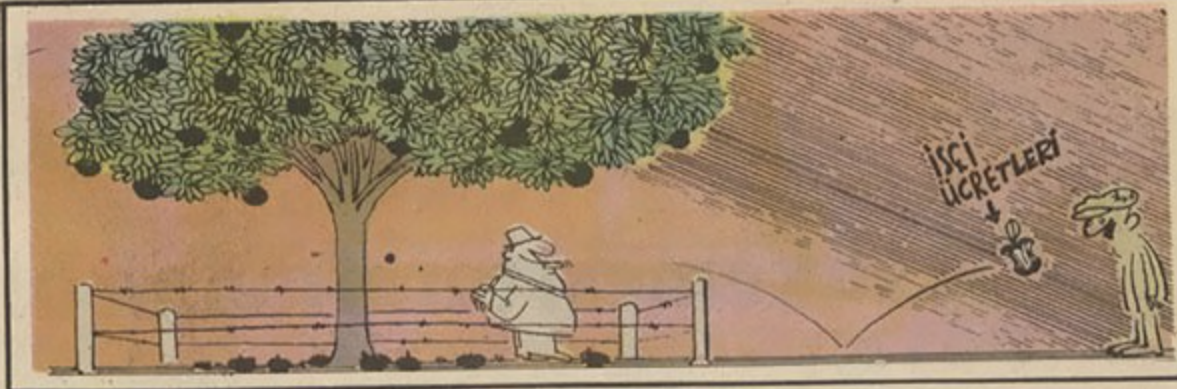
HABER MERKEZİ

Çeşitli iş kollarında toplu iş sözleşmelerinin sürdüğü bu dönemde işverenler bir yandan ücretlerin dondurulması için her türlü çabayı gösterirken, bir yandan da kendi yaptıkları istatistiklerle fiyat artışlarının inanılmaz boyutlara çıktığını açıklıyorlar.

Türkiye Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar yaptığı açıklamada şunları söyledi: "Enflasyonun hızlanmasında ücret politikasının daha doğru bir ifade ile, politikasızlığının önemli bir rolü olduğunda ısrar etmek istiyorum. Ekonominin kurallarına ve gereklerine uygun bir ücret politikası saptanmalı ve her kesimde bu politika her kesimde hakim kılınmalıdır.

1971 yılında yaratılan anormal kârların özlemini çeken işverenlerin

(Devamı 7. Savfada)

Ecevit: Ulusumuz CHP-AP diyaloğu istiyor

ANKARA (DEMOKRAT)

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, AP ile diyalog kurulmasından yana olduklarını bildirerek, "Ulusumuzun büyük çoğunluğunun iki büyük partiden, iktidarla ana muhalefet partisinden beklediği diyaloga gerçeklik kazandı-

(Devamı 7. Sayfada)

Küntay silah sesinden korkunca İnter grevi toplantısı yarım kaldı

● Turizm ve Tanıtma Bakanı grevle ilgili olarak "Bizi otelin sahibi değil, otelin işletmeye açılması ilgilendirir" dedi

HABER MERKEZİ

DİSK'e bağlı OLEYİS Sendikası'nın Intercontinental Oteli'nde süren grevinin sona erdirilmesi amacıyla Turizm ve Tanıtma Bakanlığı'nda Bakan Küntay başkanlığında yapılan toplantı, bakanlık çevresinden silah sesleri gelmesi üzerine bir sonuca varılamadan dağıldı.

Oleyis Sendikası İstanbul Şube Başkanı Kemal Akar'ın verdiği bilgiye göre, Turizm ve Tanıtma Bakanı Barlas Küntay kendisini Ankara'ya çağırarak anlaşmazlığın giderilmesi için görüşmek istedi. Bunun üzerine Ankara'ya giden Akar ile Bakan Barlas Küntay arasındaki görüşme sırasında, bakanlık çevresinden silah sesleri gelmeye başladı. Turizm ve Tanıtma Bakanı Küntay silah sesleri üzerine Bakanlık binasındaki özel odasına geçerek toplantıyı yarıda bıraktı.

(Devamı 7. Sayfada)

İnter Oteli aylardır bomboş

Başkent Kabil'de durum sakin

Carter, Afganistan'daki darbeye tepki gösterdi

● KABİL'İN ÖNEMLİ BÖLGELERİ TANKLI VE TAM TECHİZATLI ASKERLERLE TUTULUYOR, ÖLÜ SAYISI HAKKINDA KESİN BİLGİ VERİLEMİYOR

WASHİNGTON (A.A.)

ABD Başkanı Carter, Afganistan'da gerçekleştirilen darbeye sert bir tepki gösterdi. Sovyetlerin Afganistan'daki darbeyi desteklemesinin, ABD tarafından gerek yeni silahlanma kampanyasına gerekçe sağlanmasında, gerekse İran sorununun çözüme bağlanmasında bir propaganda malzemesi olarak kullanılacağı siyasal gözlemciler tarafından belirtiliyor. Sovyetler Birliği ise Afganistan'daki darbeyi gerçekleştiren Babrak Karmel tarafından kurulan hükümetin çağrısı üzerine bu ülkeye asker yollandığını açıkladı. Carter ise Sovyetlerin bu yoldaki davranışlarının uluslararası hukukun kötüye kullanılması anlamına geldiğini söyledi. Öte yandan İran Devrim Konseyi de bir bildiri yayınlayarak, Afganistan'daki olaylar nedeniyle Sovyetleri protesto etti.

Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat, İran olayları sırasında Humeyni'nin müslümanlığın yüzkarası olduğunu iddia ederken, yarı resmi El Ehram gazetesi Afganistan olayları dolayısıyla bütün islam dünyasını darbeye karşı ortak eyleme çağırdı.

Öte yandan başkent Kabil'de durumun sakin olduğu, kentin önemli

(Devamı 7. Sayfada)

Asılyazıcı: Örtülü MC sanattan korkuyor

HABER MERKEZİ
Sevgi ARGUN

Devlet Tiyatroları Genel Müdürü Ergin Orbey'in görevden alınarak yerine eski Genel Müdür Cünevt Gökçer'in getirilmesini sanat çevrelerinde sert bir tepkiyle karşılayan tiyatro eleştirmenleri yap-

(Devamı 7. Sayfada)

Gerekçesiz gözaltına alınan işyeri temsilcisinden haber alınamıyor

HABER MERKEZİ

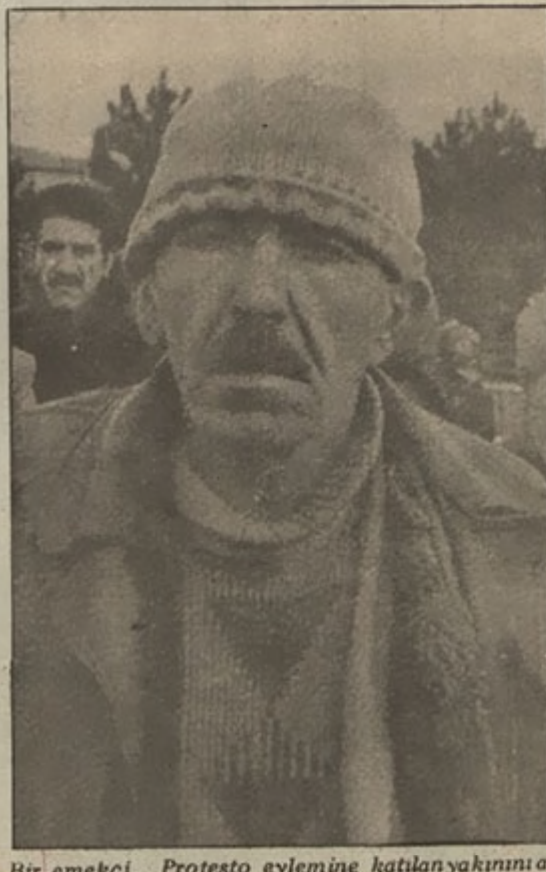
İstanbul Belediyesi Tanzim Satış Müdürlüğünden 250 işçi adına yapılan açıklamada, geçtiğimiz hafta evinden jandarmalar tarafından alınarak götürülen işyeri temsilcisi İsmail Koç'tan bütün çabalara rağmen hiçbir haber alınamadığı belirtilerek "arkadaşımızın hayatından endişe duyuyoruz" denildi.

"İşyeri temsilcsi arkadaşımız İsmail Koç önceki hafta Kocasinan Soğanlı'daki evinden jandarma tarafından alınarak, bilinmeyen bir yere götürülmüştür.

Gözaltında bulunanların yakınları soruyor: "Biz halk değil miyiz?"

K.Maraş katliamını protesto eylemine katılanların anaları, babaları, eşleri, çocukları:

"Açıklama bekliyoruz.."

Bir emekçi... Protesto eylemine katılanyakınını arıyor...

● Demirel,"Olaylarda halk yok.." demişti

● Gözaltına alınanların serbest bırakılması isteniyor

ANKARA (DEMOKRAT)

Kahramanmaraş katliamını protesto gösterileri sırasında gözaltına alınanların aileleri, çocukları ile görüşememelerinden ve içinde bulundukları kötü koşullardan yakınıyorlar.

Özellikle Ankara Emniyet Müdürlüğü binasının arka kısmındaki polis okulunun spor salonu önünde toplanan aileleri gözaltındaki yakınlarına yiyecek, giyecek gibi zorunlu gereksinmeleri verebilmek için gün boyu bekleşiyorlar. Gözaltındaki yakınları ile görüştürülmediklerinden yakınan aileler içeride ne olup bitiyor bilemiyoruz. Bugüne kadar herhangi bir açıklama yapılmadı. İçerisi ana-baba günü. Çocuklarımız buz gibi yerde tutuluyor. Sorgulama ne zaman bitecek belli değil. Getirdiğimiz gereksinmeleri de kendilerine ulaştıramıyoruz. Üstelik ziyarete gittiğimizde bize de kötü davranılıyor" demektedirler.

Öte yandan bir çok ailede gözaltına alınan yakınlarının nerede bulunduğunu öğrenemiyor. İsminin açıklanmasını istemeyen bir veli, "Protesto eyleminin yapıldığı günden beri başvurmadığım yer kalmadı. Oğlum gözaltına alındı, nerede olduğu belli değil." şeklinde konuştu.

Kamu kuruluşlarında sürgünler yaygınlaşıyor

● TRT -DER GENEL SEKRETERİ YAŞAR ÖZÜRKUT İLE 3 PRODÜKTÖR ARKADAŞI DOĞU İLLERİNE GÖNDERİLDİLER.

ANKARA (ANKA)

TRT başta olmak üzere bazı kamu kuruluşlarında, üst düzeydeki yöneticilerden sonra, daha alt görevlerde çalışan memurlarında yerlerinden alınarak, Ankara dışında özellikle doğu ve güneydoğu illerinde görevlendirilmesi işlemine başlanmıştır.

TRT'de çalışan prodüktörlerden , TRT—DER Genel Sekreteri Ya-

(Devamı 7. Sayfada)

Panama halkının protestosu etkisini gösterdi

Şah'a Dünya'da gidecek yer kalmıyor

PANAMA DEVLET BAŞKANI ARİSTİDES ROYO, ŞAHIN İRAN'A GERİ VERİLEBİLECEĞİNİ SÖYLEDİ

PANAMA CİTY (THA, AA)

Panama devlet başkanı Aristides Royo dün yaptığı basın toplantısında Tahran'daki ABD elçiliğinde rehin tutulan Amerikalılar serbest bırakılırsa, devrik şahın İran'a geri verilmesinin düşünülebileceğini söyledi. Royo bu açıklamayı yaparken, bir yandan da şah'ın geri verilmesinin yasal açıdan güç olduğunu, çünkü bu konuya ilişkin bir çok belgenin kendilerine teslim edilmesi gerektiğini bildirdi.

Royo, İran hükümetinin yakında kendilerine resmen başvurarak Şah'ı geri isteyeceğini öğrendiklerini de açıkladı.

Royo'nun açıklamasını yorumlayangözlemciler ise, Royo'nun Şah'ı geri vermek niyetinde olmadığını, esas olarak Panama'da Şah'ın gelmesinden dolayı ayağa kalkan kamuoyunu yatıştırmayı amaçladığını söylemekteler. Tahran'da açıklama yapan İranlı öğrenciler ise bu konuyu ancak Şahın İran'a geri verilmesinden sonra düşünebileceklerini bildirdiler.

Öte yandan ABD başkanı Carter yaptığı basın toplantısında, İran'ın Amerikalıları rehin tutmanın bedelini fazlasıyla ödeyeceğini, Carter'ın Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde, İran'a karşı müeyyideler uygulanmasıyla ilgili tekliflerinin yeterli desteği sağlayacağı umudunda olduğunu bildirdi. Carter yaptıkları teklife karşı Sovyetlerin veto kullanıp kullanmayacaklarına ilişkin soruyu ise yanıtsız bıraktı.

Dün bir açıklama yapan İngiliz polisi ise, İran'lı -zengin sürgünlerin devrimden kaçarken da bıraktıkları mal varlıklarını eroin ve benzeri uyuşturucu maddelere "çevirerek" Avrupa'ya kaçırdıklarını açıkladı.

Amerikan doları "güvenilir" olmaktan çıktı

ANKARA
HİKMET BİLA

Enerji sorunu ve pazar kavgaları ağırlığını artırırken, emperyalist para sisteminin de yeni bir bunalım dönemine girdiği ifade ediliyor. Uluslararası Para piyasalarında gözlenen son gelişmeleri değerlendiren Amerikalı uzmanlar, "Dolar döneminin sona ermek üzere olduğunu" ve Amerikan Doları'nın

(Devamı 7. Sayfada)

Vergi düzenlemesi emekçilere kazanç getirmiyor

DEMOKRAT EKONOMİ SERVİSİ:

Demirel hükümeti tarafından hazırlanan ve önümüzdeki günlerde meclislere sunulması beklenen yeni vergi düzenlemesinde 100 bin liralık yıllık gelirin 65 bin lirasının vergi dışı bırakılması düşünülüyor. Hazırlanan tasarıda, 10 milyon liranın üzerindeki gelirlerden alınan artan oranlı verginin de tek oranlı olması ve yüzde 60 oranında vergi kesilmesi öngörülüyor. Vergi dilimlerinin de değiştirilmesinin planlandığı yeni düzenleme, dargelirliler ve emekçilere uzun dönemde hiç bir kazanç getirmiyor.

(GENİŞ HABER 5. SAYFADA)

Valiler ve emniyet müdürlerinden sonra

Kaymakam ve vali yardımcıları da değişiyor

ANKARA (ANKA)

Süleyman Demirel hükümetinin , İçişleri Bakanlığı bünyesindeki atamaları devam ederken, 67 il valisinden sonra, 250'yi aşkın kaymakam ve vali yardımcısınında yerlerinin değiştirilmesi yolundaki çalışmaların tamamlandığını ve bu konudaki kararnamenin hazırlanarak, Cumhurbaşkanının onayına sunulduğu bildirildi.

Cumhurbaşkanının imzasını bekleyen bu kararnameyle ilgili olarak, Türk İdareciler Derneği,

(Devamı 7. Sayfada)

Transtitko grevi devam ediyor

ANKARA (DEMOKRAT)

Kısa adı ULAŞ--İŞ olan Türkiye Ulaştırma İşçileri Sendikası'nın Naci Kadıoğlu'na ait Transtitko şirketindeki görevi sürüyor.

İşçiler, kendilerine 5 bin ile 7 bin lira arasında bir ücret ödendiğini, haftalarca dışarda olan şoförler için bu paranın çok gülünç bir düzeyde olduğunu söylediler.

İşverenin polis baskısı uyguladığını belirten grevci işçiler, baskı ile grevin engellenmeye çalışıldığını ifade ettiler.

Demokrat'tan OKURLARA

● MARAŞ KATLİAMI LANETLENDİ

DEMOKRAT'ın yayın yaşamına girdiği günlerde, Türkiye'nin dört bir yanında Maraş katliamı lânetleniyordu. İşçiler fabrikalarda, öğretmenler, öğrenciler okullarda, memurlar işyerlerinde protesto gösterileri düzenlediler. 24 Aralık'ta başlayan boykot ve direnişler yer yer 25-26 Aralık'ta da sürdü.

İktidar çevrelerinde şaşkınlık yaratan 24 Aralık Direnişi'ne katılan binlerce kişi gözaltına alındı. K. Maraş katliamını protesto gösterileri yurt içinde ve dışında değişik yorum ve tepkilere yolaçtı. Herald Tribune gösterileri "Demirel'e meydan okunuyor" şeklinde verdi.

1978 yılının aralık ayında Maraş'ta düzenlenen faşist katliamı protesto gösterilerine katılan ve haklarında idari soruşturma açılan 10 994 öğretmenten 1.711'ine işten el çektirildi. Diğerlerinin de görevden alınacağı bildiriliyordu.

Bazı okul ve işyerlerinde, arkadaşlarının gözaltına alınmalarını protesto için işçi ve öğrencilerin yeni protestoları gündeme geldi. Gözaltına alındıktan sonra emniyette ölü olarak bulunan Hüseyin Karakaş'ın işkence ile öldürüldüğünü öne süren Hacettepe Üniversitesi öğrencileri ile çalışanları okul içinde gösteriler düzenlediler.

Geçtiğimiz hafta

24 Aralık Direnişi ile ilgili tartışmalara Demirel, "Devlet bütün gücüyle anarşinin üstüne varacaktır" sözleriyle katıldı ve "olaylarda halk yoktur" dedi.

Gözaltına alınanların arasında çok sayıda öğretmen, işçi ve memurun bulunduğu bildiriliyordu.

Katliamın yıldönümünde gündeme gelen protesto eylemleri sırasında Türkeş'in Demirel'le görüştüğü ve can güvenliği istediği haber verildi.

● ÜGD'NİN ÖLÜM LİSTESİ

Sıkıyönetim Komutanlığı'nın ÜGD Şubelerinde yaptığı aramalarda ele geçirilen silah ve patlayıcı maddeler kamuoyuna açıklandı. Ele geçirilenler arasında ölüm listesi de vardı. Listede tanınmış profesör ve yazarların olduğu görüldü. Faşistler, aydın ve demokrat çevreleri, korku ve yılgınlık içinde tutmak istiyorlardı. Türkiye Yazarlar Sendikası ile İstanbul Baro Başkanı başta olmak üzere birçok kişi ve kuruluş, yürekli çıkışlarda bulunarak faşistlerden korkmadıklarını belirttiler.

● YENİ YILDA YENİ ZAMLAR

Geçtiğimiz haftanın bir başka önemli gelişmesi, yeni zam hazırlıklarının açıklanmasıydı. Birçok temel gereksinim malına yapılması düşünülen zamlar için kamuoyu oluşturulmaya çalışılıyordu. Benzin ve mazot yokluğu, yaşamı büyük ölçüde etkiledi. Bastıran kara kışla birlikte fabrikaların kapanması gündeme geldi. Düzenin yapısal işleyişinden kaynaklanan bunalımın bütün yükünün halkın sırtına yüklenmesi ise her zaman karşılaşılan bir durumdu.

● SIKIYÖNETİM YARGIÇLARI TEHDİT Mİ EDİLİYOR?

Geçtiğimiz haftanın önemli bir gelişmesi de, bazı sıkıyönetim savcı ve yargıçlarının kendi istekleri ile başka görevlere atandıklarının duyulması idi. Bazı yayın organları, savcı ve yargıçların faşist militanlarca hem mahkeme salonunda, hem de evlerinde ve yollarda tehdit edildiklerini yazıyorlardı. Savcı ve yargıçların bu nedenle başka görevleri istedikleri öne sürülüyordu.

GÜNÜN YAZISI

Siyasal yabancılaşma ve CHP

Doğu ERGİL

CHP'nin, Cumhuriyet tarihinde bürokratik ve seçkinci bir temsil organı olmaktan, kitlelerin partisi olmaya varışı belki ilk kez yaygın grupların çağdaş gereksinmelerine yanıt verebilecek çareleri dile getirmiş olmasıdır. Bu sayededir ki, kemikleşmiş bir kadro ve donmuş kamu yönetimi anlayışının dışına çıkabilmiş ve "umut" olmak gibi önemli bir ayrıcalığa sahip olmuştur. Hızla değişen ve büyüyen Türk toplumu, yeni yönetim ve temsil biçimleri ararken, ülke dışında değişen güç dengesi de gündeme ancak çağdaş ölçülere uyan gerçekçi bir diplomasi anlayışı gereğini getirmişti. İşte CHP bu işlevleri yüklenmeye aday olarak belirdi ve hemen gereken ilgiyi de gördü. Bu hak ettiği bir ilgi idi, ama üstlendiği rolü iyi oynayıp oynayamayacağı uygulamada görülecekti. Görüldü de: Sonuç başarısızdı.

CHP'nin bu kadar kısa bir zamanda destek yitirmesi, iktidardan düşmesi ve umut olma bir yana, kendi içinde parçalanmanın eşiğine gelmesi bir dizi soru getiriyor akla. Pek çok ussal yanıt arasında kanımca temel çelişki CHP'nin "sosyal demokrasi" anlayışında yatıyor. Önce hemen söylemek gerekir ki, CHP iddia ettiği gibi sosyal demokrat bir parti olamadı. AP'nin giderek sağa kaydığı bir zeminde bu partinin boşalttığı "merkez"lik rolünü üstlendi. Böyle yapmayıp da programında ve seçim bildirgelerinde yer alan ilkelere uygun bir sosyal demokrasi anlayışına bağlı kalsa idı ne olurdu? Bu sorunun yanıtını izninizle bir şaka ile vereyim. Sosyal demokrat, hem evli olan hem de cazip bir metresi olan adama benzer. Erkekliğinin erdemlerini kanıtlamak için karısı ve metresi arasında sürekli mekik dokuyan, onların istemlerini karşılamak için takatinin üstünde mesai harcayan bir adam gibidir. Doğallıkla bu ikili sefadan kendisi de kesesi de bitkin düşer. Sonunda kesin seçim anı gelince de yerleşik düzen, köklü bağlılıklar, ağır basar ve metresini bırakıp karısının yanına döner. Sermaye sınıfı ile emekçiler arasında hassas bir denge kurarak siyaset yapmayı ilke edinen sosyal demokrasi uzun vadede ve özellikle kriz dönemlerinde tercihini hep sermayeden yana yapmıştır. Niçin? En kısa açıklama ile, sosyal demokrasinin kapitalizmin ötesinde bir ekonomi anlayışı yoktur. Başka bir deyişle sosyal demokrasi bir ekonomi değil siyaset anlayışıdır. Bu siyasetin temeli de kapitalist ekonomide emek ile sermaye arasında barışı sağlamaktır.

Sermaye ve emek arasında barışın sağlanması iki uygulama ile sağlanabilir: 1)Yaratılan ekonomik değerin(ulusal servetin) nispeten adil olarak bölüşülmesi; 2)Toplumun yönetiminde emekçilerin daha fazla söz sahibi olmaları. Zaten birinci koşul ancak ikincisinin gerçekleşmesi ile mümkündür ve güvence altına alınabilir.

Sorun böyle konulunca, emperyalist sömürünün esas olduğu az gelişmiş ülkelerde sermaye birikimi değilse de sermayenin toplumun yararına kullanılabilecek biçimde yönlendirilmesi olanaklı değildir. Hatta büyük bir bölümünün ülke içinde bile kalması sözkonusu değildir. Şu halde, az gelişmiş bir ülkede sosyal demokrasinin ekonomik koşulları yoktur. Siyasal koşulları var mıdır? Bu soruya, eşitlikçi ve demokratik bir yönetim için giderek yaygınlaşan ve bilinçlenen bir istem vardır biçiminde yanıt verilebilir. Ama bu istem, ekonomik yapının değişmesini istemeyen iç ve dış egemen güçler tarafından sürekli olarak önlenir. İstem olmaktan çıkıp, uygulama aşamasına varamaz. Örgütlenme, çıkar savunma için sözlü ve yazılı yayım, baskıcı uygulamalara karşı yasal direnme gibi en doğal haklar sürekli olarak engellenir. Nitekim bu olguları ülkemiz dahil tüm az gelişmiş toplumların siyasal yaşamlarında izliyoruz. Engellemelerin parlamenter görünümlü biçimleri yetersiz kalınca, açık diktatörlüklerin gündeme geldiği de görülmektedir.

Sosyal demokrasinin az gelişmiş ülkeler için olanaksızlığı bu denli açık iken, CHP'nin oldukça çekici olan programını uygulayamayacağı, onun çok gerilerine düşeceği belli idi. Ekonomik bakımdan bu kesin gerçek. Ama siyasal açıdan istenseydi CHP bugün bile, iktidardan düşürülmüş olmasına karşın, umut olmaya devam edebilirdi. Nasıl mı? Ülkenin az gelişmişliğini sürdüren ilişkilere, bunların başrolünde olan sosyal güçlere karşı çalışan toplumsal kesitlerin mücadelelerine omuz vererek. Yerel yönetimlerden başlayarak, işçilerin ve memurların temsili örgütlerine karşı bir tavır alacağına, var olanlarının takviyesi, olmayanların kurulmasına ve bağımsızlık kazanmasına yardım ederek. Unutulmamalı ki, demokrasi ancak doğrudan katılmanın

(Devamı 7. Sayfada)

FORUM

DGM SORUŞTURMASI

Çağdaş Hukukçular Derneği Genel Sekreteri İbrahim TEZAN

"DGM yasası Anayasa Mahkemesi tarafından biçim yönünden iptal edilmiştir"

Çağdaş Hukukçular Derneği Genel Sekreteri İbrahim Tezan, "DGM yasa tasarısı egemen sınıfların çıkarlarının doğal bir sonucudur" dedi.

Tezan: Atama biçimi yönünden DGM'lerin sivil mahkemelerin bağımsızlığını ve hakim teminatını zedeler nitelikte olduğunu belirtti.

DEMOKRAT

Çağdaş hukukçular derneği genel sekreteri İbrahim Tezan, "DGM yasa tasarısı, ülkemizdeki ekonomik ve siyasi krizin yaratıcısı olan dışa bağımlı hakim sınıfların, toplumsal muhalefeti susturma ve sinderme girişimlerinin bir parçasıdır" diyerek DGM ile ilgili sorularımızı ayrı ayrı olarak değil de, özellikle hukuki açıdan bir bütün olarak yanıtladı. Sayın Tezan'ın sorularımıza verdiği yanıt aynen şöyle:

"Öncelikle şunu belirtmek isterizki, DGM konusunu ülkemizin içerisinde bulunduğu ekonomik, sosyal ve siyasal olaylardan soyutlayarak, salt hukuksal bir olay olarak ele almak ve bu çerçevede tartışmak yanlıştır. Çünkü DGM yasa tasarısı, ülkemizdeki ekonomik ve siyasi krizin yaratıcısı olan dışa bağımlı hakim sınıflar ittifakı çıkarlarının, emekçi halkın ilericilerin ve vurtseverlerin muhalefetini sus turarark güvence altına alma düşüncesinin doğal bir sonucu olduğu görüşündeyiz.

Bu yasa tasarısının bir başka özelliğide, burjuva hukukunu savunucularının, kendi koydukları hukuk kurallarını sınıfsal çıkarları söz konusu olduğunda nasıl hiçe saydıklarını göstermesidir.

Bilindiği gibi DGM'lerin ilk çıkışında yukarıda belirttiğimiz durumun zorunlu bir sonucu olarak gündeme gelmiştir. DGM yasasının yürürlüğe girebilmesi için anayasa mahkemesi tarafından biçim yönünden iptal edilmiştir.

Anayasada yapılan bu değişiklik anayasanın özüne getirmiş olduğu ilkelere ters düşen niteliğiyle anayasamızda bir yama olarak kalmıştır. DGM yasa tasarısı incelendiğinde anayasanın, mahkemelerin bağımsızlığı, tabii hakim, güvence ve savunma hakkı ilkelerine açıkça aykırı olduğu görülecektir. Bu aykırılıkları kısaca şöyle somutlamak mümkündür:

DGM genel mahkemelere güvensizliğin bir sonucu olarak gündeme getirilen özel ve olağanüstü bir mahkeme niteliğindidir. Çünkü bu mahkemeler belli suçları yargılamak üzere kurulmuş ve kuruluşu genel yargıdanayrı olarak, asker ve sivil hakimlerden oluşturulmuştur. Bu özel yargı yerlerinin" kanunun genel olarak koyduğu görev ve yetki esaslarıyla belli olan" mahkemelerden olmadığıda ortadadır. Bu nedenlede kişileri tabii hakimin elinden alıp özel olarak kurulmuş mahkemelerin kararlarına terk etmektedir.

Bu durum anayasanın 7.ve 32. maddelerine aykırıdır.

Atama biçimi yönünden mahkemelerin bağımsızlığı ve hakim teminatını zedeler niteliktedir.

Tasarı uyarınca DGM hakim ve savcıları bakanlar kurulunca gösrilecek adaylar arasında yüksek hakimler ve yüksek savcılar kurulu tarafından seçilmektedir. Askeri hakimler ise milli savunma bakanı ile başbakanın Mustere kararnamesi ve cumhurbaşkanının onayı ile seçilmektedir.

Görüldüğü gibi hakimlerin atanmasında "yüksek hakimler kurulunun seçimi tamamen biçimsel olmaya bir genel müdürün atanmasından farklılık göstermemektedir.

Bu biçimde atanan hakimlerin bağmsızlığından söz edilemez ve idarenin baskısı altında olmadıkları iddia edilemez.

DGM'nin savunma hakkıacısından da anayasaya aykırı olduğu açıktır. Çünkü yasa tasarısı uyarınca, mahkeme başkanı duruşmanın inzibatını bozan sanık veya mudafını duruşma salonundan çıkartabilmektedir.

Bu durum" mahkemenin inzibatının bozulması" gibi son derece soyut bir nedenle savunma hakkının ortadan kaldırılmaşı sonucunu doğuracak bir hüküm niteliğindedir.

Kısaca belirtmeye çalıştığımız gibi, hakim sınıfların çıkarlarını güvence altına almaya, halkın muhalefetini susturmaya, sıkıyönetimi sivil sıkıyönötim biçiminde sürekli kılma amcına yönelik olan ve anayasaya aykırı olan DGM yasa tasarısının yasalaşmaması için bütün gücümüzle çalışacağız."

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

30 ARALIK

1968 TÖS KAPATILMAK İSTENİYOR

Öğretmenlerin devrimci demokratik kitle örgütü olan TÖS üzerindeki baskılar sürüyor. Bir süre önce Türkiye Öğretmenler Sendikası tarafından düzenlenen Devrimci Eğitim Şurası'nda suç unsuru bulan savcılık, TÖS'ün kapatılması ve yönetim kurulunun cezalandırılması için dava açtı.

1969 - GECEKONDULULARIN DİRENİŞİ

İstanbul'un Baruthane semtinde Belediye ekipleri tarafından 400 ailenin gecekonduları yıkıldı.

Sosyal meskenleri işgal eden bir kısım aile ise gecekonduları yapılıncaya kadar işgalin devamedeceğini söylediler.

1970–AKHİSAR'DA TÜTÜN ÜRETİCİLERİ MİTİNGİ

1970'lere gelindiğinde ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal bunalımın giderek derinleşmesi, toplumsal muhalefetinde gelişmesini beraberinde getirdi. Yükselen direniş hareketleri hayatın her alanını sardı.

Bir yandan ışçiler fabrikaları işgal edip, grevler ve direnişler ile patronları iyice rahatsız ederken, diğer yandan da yoksul köylüler, toprakları işgal ederek büyük toprak sahiplerine baş kaldırıyorlardı. Yine aynı yıllarda öğrenciler emekçilerin mücadeleleri nin yanında yer alıyor, okulların polis, jandarma, faşistler tarafından işgal edilmesine karşı direniliyordu. Türkiye emekçi halkının mücadele günlüğünde şanlı bir yer tutan bu günlerde, küçük üreticiler de düşük taban fiyatları politikasına tüccarlara karşı omuzlarındaki ağır sömürüye karşı tüm yurtta eylemlerini yükseltiyorlardı.

Akhisar'da Tütün Üreticileri Sendikası ile DEV–GENÇ'in ortak düzenledikleri miting, düşük taban fiyatlarını tütün tüccarlarını ve TEKEL'i protesto etmek amacını taşıyordu.

Saat 14.00'de düzenlenen mitinge katılan yüzlerce köylü sloganlar atarak yürüdüler. Alanda toplandıklarında aralarından bazıları içlerindeki kinle haykırdı: "Tüccar yazıhanelerini ve Tekel'i işgal edelim." O büyük öfkeleriyle kendilerini sömürenleri lanetliyorlardı. Haykırıyorlardı hep bir ağızdan "Tütün'de sömürüye son", "Bağımsız Türkiye", "Haklarımızı istiyoruz" diye. Onların doğal haklarını almak için haykırışları, örgütlenişleri, kararlılıkları, öfkeleri tütün sömürücülerinin korkulu rüyası oldu. Jandarmalar miting sırasında derhal Akhisar'da tüccar yazıhanelerinin olduğu Tahir Un Caddesi'ni kordon altına aldılar.

1970– ÖĞRENCİLER ÜNİVERSİTEDE POLİS İSTEMİYOR

DEV–GENÇ üyesi İlker Mansuroğlu'nun öldürülmesinden sonra fakültede kurulan geçici karakolun kaldırılmasını isteyen Fen Fakültesi öğrencileri, karakol kaldırılıncaya kadar süresiz boykot yapacaklarını açıkladılar.

1970– İŞÇİLER MADENE İNMEDİLER

Zonguldak'ta TKİ'nin kömür işletmelerinde çalışan 6000 işçi bazı haklarının verilmemesi üzerine maden ocaklarına inmediler. İşçiler eylemlerini haklarını alana dek sürdüreceklerini bildirdiler.

1974– KİTAPÇI BASKINI

Polislerin "Zafer Çarşısı Harekatı" olarak niteledikleri baskında, Amerikan askerlerinin Vietnam halkına yaptıklarını sergileyen ve altında Nazım Hikmet'in dizeleri bulunan fotoğraflar toplandı. Bu fotoğrafları bulunduran ve satan beş kitapçı gözaltına alındı.

1975– MEMUR OLMAYA DİRENEN İŞÇİLER CEZALANDIRILIYOR.

Sosyal Sigortalar Kurumu tüm yurttaki işyerlerinde çalışan işçileri memur statüsüne sokmak istedi. Ankara SSK'da da aynı şeyi yapmak istedi. Bunun üzerine işçiler direnişe geçtiler. Direnişe katılan DİSK'e bağlı Sosyal-İş Sendikası'na üye 1248 işçi işten çıkarıldı. Çıkarılan personelin maaş ve ikramiyelerinin verilmeyeceği belirtildi.

1976 - VEFA LİSESİNDE DİRENİŞ

Vefa Lisesi'nde üç gündür boykotta olan devrimci öğrencilere faşistler saldırılar düzenledi. Faşistlerin açtıkları ateş sonucunda iki devrimci lise öğrencisi yaralandı.

Direniş eylemini kararlılıkla sürdüren liseliler okul müdürünün yan tutmasını protesto ettiler. Direniş sonrasında polise karşı koydukları iddiasıyla faşistlerin saldırısına uğrayan öğrencilerden beşi ve bir müdür muavini gözaltına alındı. İki öğrenciyi yaralayan saldırganlardan yakalanan olmamıştı. Savcılık polislere saldırgan faşistleri neden yakalamadıklarını sordu. Gözaltına alınanları serbest bıraktı.

1978 - MARAŞ KATLİAMINI PROTESTO EYLEMLERİ SÜRÜYOR.

DİSK'e bağlı bazı sendikalar, TMMOB'ye bağlı odalar ile ilerici kuruluşlar tarafından İzmir'de, Kahramanmaraş olaylarını kınama mitingi yapıldı. Mitinge katılan onbinlerce kişi faşizmin canavarlığını lanetleyerek Maraş katliamının hesabının sorulacağını haykırdılar.

Mersin'de Kahramanmaraş olaylarını protesto eden bir grup gence polisin ateş açması üzerine çatışmalar çıktı. Çatışmada devrimci bir genç yaralandı.

Halkın Gazetesi Demokrat OKURLARINDAN MEKTUPLAR

Soğuklar devam ederken

Havaların gittikçe soğuduğu şu günlerde en büyük sorunlarımızdan biri haline geldi. Akaryakıt yok kaloriferler çalışmıyor. Gaz yok gaz sobaları yanmıyor, odun kömür dersen bunlardan farksız. İstanbul, Ankara gibi.. şehirlerde durum böyle iken kışların daha soğuk ve karlı geçtiği doğuda halkımız ne yapıyor? Oralardaki yurttaşların durumu dahada kötüdür sanırım. Çünkü buraların yakıt için sadece hayvan gübresinden yapılan tezekler kullanılıyor, veyahut bunun gibi seyler. vs.

İlgililerden cevap bekliyoruz. İsmi yoklar listesine giren Gaz, fuil-oil, kömür ne zaman piyasaya çıkacak. Bunların yokluğu yüzünden ısınmak için halk elektrikli cihazlara yönelmekte, bu sefer karanlıkta kalmaktayız;

Bunlara çözüm yolları bulunmazsa, bu kışı karanlıkta ve soğukta mı geçireceğiz? Yetkililerin bu konuda bizi aydınlatmalarını bekliyoruz...

İSTANBUL'DAN BİR EV HANIMI

Toplu taşımacılığa önem verilsin

Halkın Gazetesi Demokrat'a

Halkın sorunları konusunda çok şeyler söylenir büyüklerimiz tarafından. Yıllardır o kadar uğraşmışlar didinmişler ki bizim sorunlarımıza şimdi herşey güllük gülistanlık olmuş. Güzel ülkemiz "küçük Amerika" olmuş, Amerika'nın "küçük" bir zenci mahallesini andırıyor...

Sağolsunlar varolsunlar, ama bir de otobüslere binseler ya... Evet, duraklarda saatlerce otobüs beklemek yalnız biz emekçilere özgü bir "uğraştır". Bütün bunlar biz emekçilere özgüdür.... Bilinen busorunları tekrar tekrar anlatarak bunların bir çözüme ulaşabileceğini hiç mi hiç sanmıyoruz.

Bizim sorunlarımızı ancak onlarla karşılaşanlar bilebilirler. Emekçiler... Bu sorunlarımızın çözümünü de yine onlar biliyorlar. Ve birgün çözecekler de...

İSTANBUL MALTEPE'DEN BİR EMEKÇİ.

Türk Traktör, Sudan'da traktör üretecek

EKONOMİ SERVİSİ

Türk Traktör firmasının, Sudan'da "Fiat" marka traktör üretecek bir fabirkanın kurulması amacıyla bu ülkeye götürdüğü önerinin, Sudan hükümeti tarafından kabul edildiği bildirildi. Ford, Massey-Ferguson gibi birçok çokuluslu firmanın katıldığı bir yarışmayı kazandığı ileri sürülen Türk Traktör'ün fabrikanın kurulması çalışmalarına başladığı belirtiliyor.

Türk Traktör Fabrikaları Genel Müdür yardımcısı İlkin Erkutlu, bu konuda şu bilgileri verdi:

"Sudan geleceğin buğday ambarıdır. Bu ambarın tarımsal üretime açılması ve modern teknoloji ile üretim yapması amacıyla bütün çokuluslu şirketler Sudan'da yatırım için yarışmaktadır. Bu projenin gerçekleştirilmesi için İslam Kalkınma Bankası'na başvurarak, finansmanına katılmasını istedik. Eğer banka istemimizi kabul ederse, her şeyi Türk teknolojisinin, mühendisinin ve işçisinin emeğiyle gerçekleştirilecek bir fabrikayı Sudan'da kuracağız. Üreteceğimiz traktör "Fiat" markası ile piyasaya çıkartılacaktır."

Bilnidiği gibi, %25 hisseyle İtalyan Fiat firmasının, %10 hisseyle Zirai Donatım Kurumu'nun, %30 hisseyle Makina Kimya Endüstrisi Kurumu'nun, %5 hisseyle Ziraat Bankası'nın ortak olduğu Türk Traktör ve Ziraat Makinaları A.Ş. 1954 yılında kurulmuştu.

Devrimci Sağlık-İş: Polis, faşistlerin saldırdığı üyelerimizi tutukladı

DEMOKRAT (ANKARA):

Devrimci Sağlık İşçileri Sendikası Ankara Şubesi önceki gün yaptığı açıklamada, Sosyal Sigortalar Kurumu Ankara Dış Kapı hastanesinde çalışan ilerici, demokrat, ve devrimcilerin, hergün hastane içinde çalışan ve dışarıdan getirilen faşistlerin saldırı ve ölüm tehtidi altında çalışmak zorunda kaldıkları belirtildi.

Yapılan açıklamaya göre 19 aralık 1979 çarşamba günü sendikamız üyesi Halis Korucu görevi başında beş faşistin saldırısına uğramış çeşitli yerlerinden yaralanmıştır. 20 Aralık 1979 tarihinde, işyerindeki faşistlerin ve idarenin işbirliği sonucu sıkıyönetim tarafından arkadaşlarımızın dolapları aranarak iki arkadaşımız gözaltına alındılar. Son olarak 26 aralık 1979 günü işyerinde çalışan faşistler, grup halinde devrimci sağlık iş üyelerine saldırdılar. Saldırganlardan İsmail Özer, Hüseyin Bakioğlu, Latif Demiray ve bunların güdümündeki faşistler tutuklanmadı, kendi güvenliklerini sağlamaya çalışan sendikamız yöneticileri ve üyeleri polisce tutuklandı".

MC dönemi yöneticileri, eski görevlerine dönüyor

KÖY ELEKTRİFİKASYONU, MİLİTAN FAŞİSTLERE TESLİM EDİLİYOR

●

TEK'TEKİ FAŞİST KADROLAŞMAYLA, BUNALIMLI BİR DÖNEMDE ENERJİ SEKTÖRÜNÜN DAMARLARI KESİLİYOR.

●

Türkiye Elektrik Kurumu yöneticilerinin hiç bir resmi niteliği olmayan pusulalarla görevden alındıkları bildirildi.

TEK ve İller Bankası'ndaki faşist kadrolaşmayla ilgili olarak bir basın toplantısı düzenleyen DİSK'e bağlı TEK GES-İŞ sendikası, bağımsız ENERJİ-İŞ Federasyonu, YENİ TEKNİK ENERJİ-İŞ Sendikası, TMMOB'ye bağlı Elektrik Mühendisleri Odası ve ENERJİ-DER yetkilileri, faşistlerin saldırı ve baskılarla çalışanları tasfiye ettirmeye kalkıştıklarını ve TEK'teki faşist kadrolaşmayla bunalımlı bir dönemde Enerji sektörünün damarlarının kesildiğini belirttiler..

Sürgün edilenler arasında AP'lilerin bile bulunduğu ve bunların yerine MHP'lilerin yerleştirildiği belirtildi. Enerji işkolunda örgütlü dernek ve sendika yetkilileri özetle şu görüşlere yer verdiler:

"Resmi belgelerle partizanlığı kanıtlamış sicilli faşistler önemli görevlere atanmaktadır. Parselleme de dikkati çeken olgu köy elektrifikasyonunun militan faşistlere teslim edilmesidir. Köy elektrifikasyonunun başına ikinci MC döneminde Ankara Bölge Müdürlüğünde bulunduğu sırada Köy elektriklerinin açılışında, resmi araçlara MHP bayrağı astırarak, faşist militanları resmi araçlarla taşıtıp, törenlerde "Başbuğ Türkeş", "Milliyetçi TEK" sloganları attıran Aydil Dilek ile idari başkan yardımcılığına Elazığ'dan getirilen Yılmaz Tekbaş verilmiştir. Geçmişte müdürlük yaptığı Ankara bölgesinde, faşist militanların dinamit çalmalarına göz yuman, bir tek kayıtlı üyesi bulunmayan MİSK-ENERJİ SEN'e yetki sağlayanların yeniden daha yetkili görevlere atanması karşılıksız destek safsatasıyla açıklanamaz."

Çay üreticileri "Para almadık" diyorlar

(Ankara Bürosu)

Çay üreticileri, Gümrük ve Tekel Bakanı Ahmet Çakmak'ın "çay üreticilerine aralık ayı içinde paraları ödendiği" şeklindeki açıklamasını yalanladılar.

Çay üreticileri 26 aralık'ta bazı gazetelerde yer alan bakanın açıklamasının asılsız olduğunu, henüz kendilerine para ödenmediğini ve paralarını alamadıklarını belirttiler.

Gazetemize bir telgraf çeken Rize'nin merkez ilçesi Ortapazar'a bağlı Selimiye Köyü'nden bir grup çay üreticisi, Gümrük ve tekel bakanının açıklamasının asılsız olduğunun kamuoyuna duyurulmasını istediler. Çay üreticileri gazetemize çektikleri telgrafta, Tekel Bakanlığının açıklamalarında çay üreticilerine aralık ayı içinde ödendiği dediği tüm çay paralarının aslında ödenmediğini, henüz üretici olarak paralarımızı alamadığımızı gazetemiz aracılığıyla kamuoyuna duyurmanızı arz ederiz" dediler.

●

DİYARBAKIR'DA ÇİFTÇİLERE GÜBRE VE MAZOT VERİLMEZSE ÜRETİM DÜŞECEK

Ekonomi Servisi (THA)

Diyarbakır bölgesinde buğday ekili 5 milyon 912 bin dekar arazinin ihtiyacı olan 90 bin ton gübreden ancak 20 bin tonunun karşılanabileceği açıklandı.

Gazi Der: Yeni MC, eğitimi engellemeye çalışıyor

"Bir avuç halk düşmanı okula sokulmak isteniyor"

DEMOKRAT
Ankara Bürosu

Gazi-Der adına yapılan yazılı bir açıklamada, Gazi Eğitim Enstitüsü'nde 16 aydan bu yana süren düzenli eğitimin yeni hükümet tarafından engellenmeye çalışıldığı bildirildi. Açıklamada okulun, faşist bir kurum haline getirilmesi amacıyla gerekçesiz olarak kapatıldığı belirtildi.

Onbinlerce öğrencinin eğitim hakkının gaspedildiği ifade edilen açıklamada şöyle denildi..

"Gazi Eğitim'de sistemli bir eğitimden rahatsız olan yeni MC 1. ve 2. MC dönemlerinde devrimcilere terör estiren Ayvaz Gökdemir'i Tayin İşleri Genel Müdürlüğü'ne getirerek Gazi Eğitim üzerindeki öğretmen ve öğrenci kıyımının maddi şartlarını hazırlamıştır.

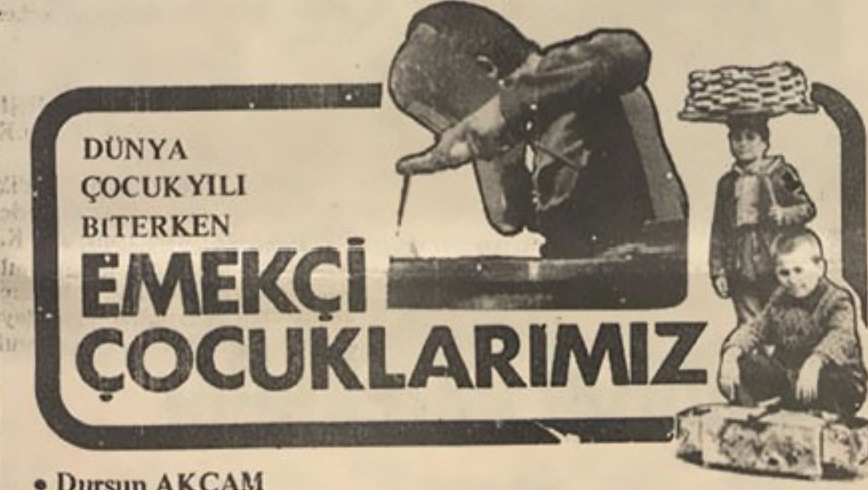
Milli Eğitim Bakanlığı'nda öğretmenlerimize yönelen saldırı, Gazi Eğitim önünde, Beşevler'de Gazi kitlesine yönelmiştir. Bunlarla yetinmeyen yeni MC ve onun Milli Eğitim Bakanlığı onbinlerce öğrencinin okuma hakkını gasp ederek bir avuç halk düşmanı katilleri okula sokmak için hiçbir hukuki dayanağı olmayan, asılsız bir af yutturmacası ile amaçlarına ulaşacaklarını sanmaktadırlar.

●

ANKARA HUKUK'DA SEÇİMLERİ DEVRİMCİ GENÇLİK KAZANDI

Hukuk Fakültesi öğrenci Derneği (Tüm-Hak-Der) seçimleri dün yapıldı. Oylamaya geçilmeden önce yapılan konuşmalarda öğrenciler üzerindeki baskılar kınandı, Hukuk fakültesinin bir eğitim kurumundan çok bir kışlaya döndüğü vurgulandı.

Daha sonra yeni yönetim kurulu için seçim yapıldı. Yapılan oylama sonunda Devrimci Gençlik listesi yeniden yönetim kurulu seçimini kazandı.

● Dursun AKÇAM

—5—

Loş atölyelerde, pislikle yuğrulan küçük emekçiler

İşyerlerine her gün gelip gitme eylemi de bir sorun, ayrı bir dert. Uzak köylerden, kasabalardan, gecekondu mahallelerinden düşerler yollara her sabah, her biri başka yerden... Siteler'deki çırakların yüzde 54'ü gecekondu mahallelerinde, yüzde 35'i köylerde, yüzde 11'i de kasabalarda oturmaktadır. Saat 8.00'de işbaşı yapabilmek için şafakla birlikte uyanmak zorundadır onlar. Ne kahvaltı, ne bir yudum çay için zaman var. Yol serüvenleri ayrı bir öykü. Her zaman taşıt bulunmaz, taşıt bulunsa yer bulunmaz. Geç kalırsa hiç olmaz. Zor durumlarda ya bir taksiye davranırlar, ya da tabanvaya... Sonra 10 saat, 13 saat iş ve akşam olanda yorgun argın gene o yolların dönüş çilesi. Ne evde rahatlık, ne işyerinde!

Çalışma koşulları da bozuk ve ilkel. Güneş görmeyen loş atelyeler, toz, is, duman, kışın soğuk... Buralarda çalışan işçilerin sağlığı, onların biçim verdikleri eşyadan, ürettikleri metadan daha önemsizdir. Sanavi çarşısındaki Oto Kaporta, Oto Tamir, Oto Elektrik, Lastik, Döküm, Boya, vb. atelyelerinin büyük çoğunluğu ruhsatsızdır. Banyo bir yana, lavabosu, tuvaleti, suyu olmayan işyerleri vardır. İsin, yağın, boyanın içinde yuğrulan çıraklar, ellerini, yüzlerini yıkayacak su, sabun bulamazlar çoğu yerde. Günlük nafakasından kestiği para ile deterjan almak zorunda kalanlar var. İçme suyu da bulunmaz. Bakkaldan para ile şişe suyu almak isteyenlere de ha diyince izin verilmez... Daha beteri, bu çocukların barındığı evlerin çoğunda su yoktur, belki sabun da yoktur, banyo hiç birisinde yoktur!.. Kapkara elleri, kirli, terli gövdeleriyle yatar kalkarlar ve günlerce öyle dolaşırlar. Anası olanlar pazardan pazara evinde, parası olanlar da bir ayda belki iki ayda bir hamamda yıkanabilirler ancak!..

Zati onca çilenin içinde yıkanmak bile lüks sayılmaktadır. Kazalara karşı bir önlem alınmaz işyerlerinde. Maske, eldiven, gözlük, kulaklık gibi koruyucu araçlar pek kullanılmaz. Sitelerde çalışan 685 çırağın 205'i kaza geçirmiştir. Bu kazalar periyodik olarak sürmekte ve hicbir önlem alınmamaktadır. Sekiz, on kez iş kazası atlatanlar vardır. 205 kazazadenin içinde 20 çocuk çalışamaz durumda sakat kalmıştır!

Kısacası yukardan beri örnekleriyle sıraladığımız çocuklar gerçeği, ülkemizde bir baştan öbür başa çalışan tüm çocukların gerçeğidir, ezilen sömürülen, horlanan çocuklarımızın gerçeği... Bunlar yoksul emekçi halkımızın çocukları. Ama analarından, babalarından daha ağır, daha güvencesiz bir yaşam içinde dramlarını sürdürürler. Hiç değilse yetişkin işçilerin sigortası, sendikası, grev, toplu sözleşmesi vardır. Ya çocukların, çocuklarımızın?..

Anayasamızdaki maddelerin bazılarını bir kez daha okuyalım:

"Kimse yaşına, gücüne, cinsiyetine uygun olmayan işlerde çalıştırılamaz. Çocuklar, gençler ve kadınlar çalışma şartları bakımından özel olarak korunurlar." (Md. 43).

"...Devlet ve tüzel kişiler... çocuğun korunması için gerekli tedbirleri alır ve teşkilat kurar" (Md 35).

Alınan "tedbirler", kurulan "teşkilatlar" ortada!..

Bir de altına imza attığımız İnsan Hakları Bildirgesi var, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesi var. Çocuk Hakları Bildirgesinden dokuzuncu ilkeye birlikte göz atalım:

"Çocuk, her türlü bakımsızlık, zulüm ve sömürüye karşı korunmalıdır. Çocuk, ne yolla olursa olsun alış-veriş konusu yapılmamalıdır... Çocuk, uygun görülecek bir yaşa ulaşmadan çalıştırılmamalıdır. Sağlığına, eğitimine zarar verecek, bedence, zihince, ahlakça gelişmesini engelleyecek bir işte çalışmaya zorlanmamalı ve ona bu tür iş yaptırılmasına izin verilmemelidir." (Çocuk Hakları Bildirgesi, İlke 9).

23 Nisan bayram günü Maltepe pazarı ıssızdı. Küfeli hamal çocuklar işsiz kalmışlardı, kendi bayramlarında. "Bayram hatırası" çektirdiler!

SONUÇ

Türkiye'de ve dünyada çocuk sorunu, Türkiye'nin ve dünyanın ezilen emekçi halkları üzerinde kurulan sömürü mekanizmasından soyutlanamaz, ayrı düşünülemez. İşçi sınıfı ile patron, köylülerle toprak ağası arasındaki çelişkiler var oldukça çocuk sömürüsü de olacaktır böyle ülkelerde. Kapitalizmde insan bir araçtır, daha çok sömürmek, daha çok para kazanmak aracı. Bu ister çocuk olsun, ister büyük fark etmez.

İnsan Hakları Bildirgesinde, Çocuk Hakları Bildirgesine imza atan emperyalist ülkeler, "Nükleer Silahların" yapımından vazgeçerek her yıl açlıktan ölen 10 milyon çocuğu ölümden kurtarmak isterler mi?.. Aşı yapılamadığı için yılda beş milyon çocuk ölmektedir. "Silah yapımının her üç dakikasında harcanan para ile" bu çocuklara aşı yapılabilir diyor BM'ler Çocuk Fonu Sözcüsü. Bu beş milyon çocuğu yaşatmak isteyenler silah üretimini 365 günde üç dakika olsun durduramazlar mı?.. Elbet de hayır! Daha çok sömürmek için daha çok insan öldürmek zorundadır onlar çünkü!..

Çocukların üstündeki ölümlerin, zulümlerin en büyüğü kuşkusuz sömürge, yarı sömürge yoksul ülkelerde görülmektedir. Afrika, Asya, Güney Amerika ülkeleri bu konuda başta gelir. Peru'da her yarım dakikada bir çocuk ölmektedir. Yine Brezilya'da 15 milyon terkedilmiş çocuk var. Şekerkamışı tarlalarında 6-7 yaşlarında küçük çocuklar çalışır, haftada 40 saat!..

"Hür dünya"nın "çok gelişmiş" ABD'inde çocukların kurtulduğu söylenemez. İki buçuk milyon çocuk okula gidememektedir bu ülkede. Hırsızlık, saldırı olaylarında da suç işleyenlerin oranı yüzde 10'un üstündedir. Esrar ve benzeri türlü uyuşturucu maddelerle çocukluğunu, gençliğini tüketenler tümen tümen!

Diyeceğimiz o ki, çocukların ölümden, zulümden, sömürüden kurtulması, o ülke halkının işçisi, köylüsü, küçük esnafı, dar gelirli memuru ile tüm ezilenlerin kurtuluşuna bağlıdır. Bu kurtuluşun yolu sömürünün her türlüsüne son verecek emekçilerin, demokratik iktidarından geçer. Büyükler, için de, küçükler için de başka kurtuluş yolu voktur...

Hüsamettin, filedeki karpuzları taşımak istedi. Adam "Hayır!" dedi. Fotoğraf makinasını görünce öfkelendi.

Süt Endüstrisi Kurumunda kıyım başladı

MHP Gaziantep milletvekili Cengiz Gökçek'in kardeşi süt endüstrisi genel müdürlüğüne getirilmesinden sonra kurumda ilk kıyımlara dün başlandı.

Ankara Belediyesi, işçiler için eğitim çalışmaları düzenledi

ANKARA (THA)

Ankara belediyesi, Fen İşleri Müdürlüğü ile Genel-İş Sendikası işçiler için ortaklaşa eğitim çalışmaları düzenledi.

Ankara Belediyesi Başkanı Ali Dinçer eğitim seminerlerinin açış konuşmasında kentlerde eğitim merkezlerinin kurulacağını söyledi.

Ali Dinçer konuşmasında eğitim çalışmaları ile ilgili bilgiler vererek bu çalışmaların teknik konuların yanı sıra, kültürel ve sanatsal konuları da içerdiğini bildirdi

Büyük Samsun Oteli kapatıldı

HABER MERKEZİ

Emek Turistik Tesisler İşletme Limited Şirketi Genel Müdürlüğü Büyük Samsun otelini "zarar ediyor" gerekçesiyle kapatarak, 171 işçinin işine son verdi.

Yetkililer, "otelin hizmete açıldığı 1976 yılında 1.5 milyon 1977 de 5.5 milyon, 1978 yılında ise 8 milyon zarar ettiğini" bildirerek, zararın 1979 yılında 22 milyona yükseldiğini söyledi.

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK)'e bağlı Oleyis Sendikası Karadeniz Bölge Başkanı Necati Üner, Başbakan Süleyman Demirel ile Turizm ve Tanıtma Bakanı Barlas Küntaya birer telgraf çekerek otelin açılmasını istediklerini bildirdi.

KISA YURT HABERLERİ

ADANA'da önceki gün Ziya Paşa Mahallesi'nde bir banka şubesine asılan ve "Kahramanmaraş olaylarının intikamı alınacak" yazılı, uçlarında bomba bulunan pankartın indirilmesi sırasında iki polis memuru yaralandı.

●

BURSA'da sol görüşlü olduğu belirtilen dokuma işçisi Veysel Büyük, önceki gün Hisan Mahallesi Dibekçi Camii önünde öldürülmüş olarak bulundu. Olayla ilgili olarak iki sağ görüşlü kişinin gözaltına alındığı açıklandı.

●

ERZURUM'da, geçen perşembe günü Yüksek Öğrenim ve Kredi Yurtlar Kurumu Atatürk Üniversitesi kampusu içinde bulunan öğrenci yurtlarında gece bekçiliği yapan Mehmet Koçak'ın faşistler tarafından öldürüldüğü belirtildi.

●

RİZE(Mehmet Sözbir): Çay Kur da kıyımlar başladı. Çay Kur Genel Müdürlüğü için AP ve MHP arasında çekişme sürerken, "devrimci memurların hayat pahalılığını ve faşizmi" kınayan bildirilerinin dağıtılmasını engellemediği gerekçesiyle Adana'ya sürüldü.

●

Genel Müdür ataması yapılmadan kıyılan İsmail Fırtanı'nın yerine 2.MC'nin Rize Milli Eğitim Müdürü Azmi Kandemir atandı.

GÜNÜN GÖZLEMİ

Gelin canlar...

Fikret OTYAM

GAZİPAŞA'dan

Gelin canlar, birlik,dirlik, kardeşlik, dostluk, arkadaşlık, sevgi, özgürlük, güvenlik, eşitlik...yani "insanlık" meydanına... Sevgiyle, inançla, güvenle gelin. Diliniz, dininiz, mezhebiniz, renginiz, cinsiyetiniz ne olursa olsun gelin. Bu meydan sizin. Derdinizle, kıvancınızla, düşüncelerinizle gelin ve diyelim şimdiden peşin, "Hoş geldiniz?".

ÇALLI İBRAHİM HOCA DEDİ Kİ:

İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nde bana resim yapmayı ilk öğretenlerden kabri nur ola, öğretmenim Çallı İbrahim, Bakanlıkça emekli edilende, "Talebe Cemiyeti" başkanı olarak onuruna bir ayrılış töreni düzenlemiş, "Sevgili hocam, sizi de emekli ettirdiler..." gibilerine acıklı bir konuşma döktürürken Çallı kesivermişti sözümü:

"Aldırma be çocuk, kim oluyormuş Milli Eğitim Bakanı beni emekli edecek, sanatçı emekli olur mu, Allah emekli etmesin , Allah, sen O'na bak!..."

Sekiz ay önce, 18 yıl emek verdiğim gazeteden emekliliğimi isteyende ve de vefalı okurlarıma son kez : "Eyvallah dostlar" diyerek seslenende tıpkı rahmetli öğretmenim Çallı İbrahim gibi düşünüyordum.

O yazıdan sonra yurt içinden yurt dışından okurlarımdan yığınla, dosyalar dolusu mektpular telgraflar aldım, yollarım kesiliyor kimi de artık, neden saklayayım, ağlayarak gazeteme dönmemi istiyordu. Bu otuz yıllık gazetecilik yaşamımın en büyük unutulmaz armağanıdır . Halkın, okurların böylesine ilgi ve sevgisini, gerimde bıraktıklarıma da nasip olmasını dilerim yine de...

NEDEN?

Böylesine neden pat diye eyvallah dedim. Bu, inanıyorum çoğu okurlarımca hala bir sorudur. Her gün doğanda; insanlıktan, eşitlikten, doğruluktan,dürüstlükten, haktan , hukuktan, yasalara saygıdan, emeğe, emekçiye saygıdan söz edenlerin, neleri reva gördüklerini, günü gelende belgeleriyle ve tanıklarıyla açıkladığım zaman vefakar okurlarım bu nedeni daha iyi anlayacaklardır yürekleri burkularak.

YİNE DE KIRGIN DEĞİLİM.

Rahmetle andığım kurucusu Yunus Nadi, toprağa girenede o Türk analarına has sezisiyle, uzaktan da olsa engin deneyi, akılcı ve dürüst, hakçı tutum ve davranışlarıyla gazeteyi ayakta tutmaya çalışan Nazime Nadi ana, o can, o dost yürekli , yetenekli yönetici yetenekli gazeteci, yetenekli yazar insan-ı kâmil , yeri doldurulamayan Doğan Nadi de benimledir, yürekten inanıyorum.

GERÇEK YÜZLER

En güvendiğiniz, birlikte olmaktan onur duyduğunuz, kafa ve gönül birliği ettiğiniz, omuz omuza namuslu ve onurlu bir yaşam için savaş verdiğiniz, umut bağladığınız kişi ve kuruluşların yeteneksizliklerini gördüğünüz oldu mu? Siyasal yönden bir taze örnek, işte "umut" Ecevit, Bu kişidir,diğeri ise bir yayın organı!..

KARDEŞİN KARDEŞİ

Kardeşin kardeşi hiç acımasız kurşunladığı, işçisinden, köylülüsünden, polisinden, erinden, savcısından, öğretmeninden öğrencisinden, yılların zor bela yetiştirdiği nice yiğit bilge kişi hocalarına kanlar içinde sokaklara serildiği acı gerçekte siz sanıyor musunuz ki o ayakta sallanan, güvenilir sayılan kişilerin ve de kuruluşların payı yoktur? Tek nedeni yeteneksiz, akılsız kişilerin iş başında olmasıdır. İşte ülkemizin içine düşürüldüğü durum en canlı tanığı, ispatı değil midir?

Kendi hasis iğrenç çıkarları için, kendi yeteneksizliklerini örtmek için kıç yalamayı erdem ve marifet sanan, dalkavukluğu namus belleyen,muhbirciliği huş edinen sözüm ona bununla ayakta kalabilen kişileri çevrelerine toplayarak yönetiyorum sananların her yerde kümeleştiği, adım başı çoğaldığı bir ülkede bu kana, bu vahşete bu zulme ve dehşete neden şaşmalı? Sınıfsal bakışa eyvallah, eşitsizliğe de eyvallah, yasaların, en başta Anayasa'nın tastamam uygulamamasına da eyvallah, bir avuç topluluğun çıkarı için kurulmuş düzene de eyvallah, kokuşmuş düzene, yani bu kan gölünün oluşmasında bunların çok çok payı var, ama yukarda saydıklarımızın hiç mi yok bellersiniz?

NOT:

Haftadan haftaya "konuk yazar" olarak buradayım. Demokrat'ın çıkış bildirgesine uyduğu sürece buradayım. Her zaman olduğum gibi namuslu ve onurlu bir yaşam savaşında halkla birlikte halkla omuz omuza gönül gönüle..

Yeni adresimi, "yaman meraklanan" okurlarıma bildiriyorum:
P.K. 1 Gazipaşa/Antalya
Kalın sağlıcakla.....

CİBALİ DİRENİŞİ
TÜTÜN TOZU VE FAŞİZM

Tütün işçileri, Osmanlı'da nasıl direndilerse, Cumhuriyette de öyle direndiler

—2—

OSMANLI'DA DA İŞGÜCÜNÜ SATIYORDU, CUMHURİYET'TE DE...

Değişen ne?.. Tütün işçileri Osmanlı'da nasıl direndilerse, cumhuriyet'te de öyle direndiler... Öyle ki, koparılıp atıldı diye bilinen Fransız sömürgecileri, Cumhuriyet'in 10. yılı içinde yerli yerlerindeydiler işte... Bir Fransız tütün fabrikasında çalışan işçilerin grevi bastırılmamışmıydı?.. Değişen bir şey yoktu Cibali'li tütün işçisi için... Osmanlı'da da işgücünü satıyordu, Cumhuriyet'te de.. Kuşkusuz değişmeyen bişey daha vardı; Cibali işçisinde... O da direnme geleneğiydi... Evet, Cibali'li tütün işçisi işgücünü satmak zorunda kaldığı sürece direnecek, direnecek ve direnecekti...

15-16 HAZİRAN'DA CIBALİ İŞÇİLERİ...

Yıl 1962... İstanbul'da tütün işçileri, işsizliği protesto etmek için bir yürüyüş yaptılar...

Yıl 1963... Cibali Tütün Fabrikası'nda 3500 işçi yemekler düzeltilinceye kadar işbaşı yapmayacaklarını açıkladılar...

Yıl 1969... Maltepe Cevizli ve Cibali Fabrikalarında çalışan Tek Gıda-İş Sendikası üyesi 80 işçi sendikanın kendilerini sattığını ileri sürerek sendikayı işgal ettiler...

Yıl 1970... Aylardan Haziran... Günlerden, ayın 15'i... Bir de 16'sı... 274 Sayılı Sendikalar Kanununun ve 275 sayılı Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Kanunlarında yapılması planlanan ve işçilerin sendika seçme özgürlüklerine geniş ölçüde kısıtlamalar getirecek değişiklikleri protesto etmek için İstanbul ve İzmit'te işçiler büyük bir yürüyüş düzenlediler...

15 Haziran'daki yürüyüşe 113 işyerinden 70 bin kadar işçi katıldı. Ve her zaman olduğu gibi Cibali'li işçiler de Türkiye işçi sınıfının bu görkemli eyleminde, yerlerini aldılar ve yürüdüler...

Kaç Hükümet geldi geçti, sayısı belli değil. Her gelen, Cibali'li işçinin ensesinde boza pisirmeye çalıştı, ama geri tepti bir bir... Direnmeyi babasından miras alan tütün işçisi bu mirası oğluna devrederek günümüze dek geldi...

CİBALİ'Lİ İŞÇİ İÇİN TÜTÜN TOZU, SEBAHATTİN ÇAKMAK'I, ARKADAN VURANLAR GİBİDİR...

Cibali'li tütün işçisi, bugün de direniyor... Bugünün dünden farkı ne?.. Talepleri nedir, işveren yani devlet bu taleplere neden yanıt vermiyor?.. Gelin hep birlikte, biraz da bu konuya dalalım... Dalalım ki, Cibali'li işçinin direnişinin bilincine varalım...

Tütün işçisi ile tütün arasındaki ilişki, bir tiryakinin sigara ile olan ilişkisi gibidir... Tiryaki, nasıl sigaradan kopamaz ise, onu terkedemez ise Cibali'li işçi de tütünden, tütünde çalışmaktan öyle kopamaz... İşsiz kalmamak için, aç-bilaç kalmamak için... Tütün işçisi sevmese de, hoşlanmasa da Cibali'den vazgeçemez, tütünden, tütünde çalışmaktan vazgeçemez...

Ve sigara tiryakinin ciğerine nasıl işlerse, tütün de Cibali'li işçinin yaşamına, ciğerine öyle işlemiştir.. Çoluğu ile çocuğu ile karısı ile babası ile Cibali'li işçi yaşamak iş için, yaşatmak için tütünde çalışmaktan kopamaz...

Cibali'li işçi için tütün tozu, Muammer Karan'ı arkadan vuranlar gibidir...

Cibali'li işçi için tütün tozu, Hamit Akyıldırım'ı arkadan vuranlar gibidir...

Ve Cibali'li işçi için tütün tozu, Sebahattin Çakmak'ı arkadan vuranlar gibidir...

Sinsi sinsi... Yavaş yavaş arkadan yaklaşan... Ansızın düşüren...

Yaşamak için çalışmak zorunda olan Cibali'li işçi, tütün tozunu yıllarca solur... Ciğerini içten içe kemiren tütün tozu onun düşmanıdır.

Yaşamak için çalışmak zorunda olan aynı Cibali'li işçi, ciğerini kemiren tütün tozu yetmezmiş gibi, bir yandan işverenle cebelleşirken, diğer yandan da faşist sürüleri ile cebelleşir durur.

TÜTÜN ÜRETİCİ KÖYLÜNÜN DURUMU İŞÇİDEN DE BETERDİR...

Tütün Cibali'li işçi için sömürü konusu olmazdan önce, bir diğer emekçi grubu için sömürü konusu olur. Cibali'li işçinin direnişini anlatmaya başlamışken, tütünü üreten köylüyü unutmak istemedik.. İstedik ki, tütünü üreten köylü, Cibali'li işçinin neden direndiğini bilsin, Cibali'li işçi de tütünü üreten köylünün sorunlarını bilsin...

Evet, tütün üretici köylüden tütünü işleyen Cibali'li işçiye dek uzanan sömürü süreci, Türkiye'nin insafsız, emeği eritip tüketen sömürü düzeninin en önemli örneklerinden biridir.

Tütün Türkiye ekonomisi içinde önemli yeri olan tarımsal bir üründür. Yakın yıllara kadar Türkiye'nin toplam ihracatının yüzde 20'sini tütün oluşturuyordu. Ve bugün üretenden işleyene, 2 milyon insan çalışmaktadır tütünde...

Anası, babası, kızı kızanı, çoluğu ve çocuğu ile topluca tütün üreticisi köylü bir güzel gübreler toprağı... Ardından sürer... Sürdükten sonra eker... Fide yetiştirir ve yetiştirdiği fideleri tarlaya diker... Bakımını yapar... Peki, bütün bunlar yeter mi?.. Yetmez... İlaçlar, ektiğini... Ve bekler... Zamanı gelince de tütünü bir bir toparlar.

Buraya kadar tütün üretici köylü toprakla karşı karşıyadır. Sağdan soldan, tütün alıcısı tüccardan edindiği borçlarla bulup buluşturduğu parayla tütününü yetiştirir. Yetiştirir de iş tütünü satmaya gelince başlar asaiaklar, . sömürgenler üşüşmeye...

Her yıl hükümetçe belirlenen ekici tütün piyasasında, tütün üretici köylünün ürünü gasbedilir... Güya satınalırlar.. Tekel'i satınalır, yerli tüccarı satınalır ve yabancı şirketleri satınalır... Hepsi de gasbeder köylünün ürününü... Derece derece... Fark, yalnızca bu aralarında... Biri diğerinden daha çok gasbeder, işte o kadar... Tekel, daha çok, aracı olur bu sömürüde... Yerlisinden emperyalistine, her türden ve her soydan katmerli bir sömürünün işlediği bir dünyadır bu.. Tütün üretici köylü Memed'in el emeği gider ta ABD kökenli çokuluslu sigara tekellerinin kasasına girer...

Tam bir serbest piyasadır tütün piyasası... Hükümetin saptadığı baş fiyat, kağıt üzerinde kalan bir fiyat olur. Alımlar, baş fiyatlardan daha düşük olur... Ve zaten hükümetin saptadığı baş fiyat, son derece düşük tutulur her zaman.

YARIN:
BİLİR, ÇÜNKÜ YÜREĞİNİN ÜÇ KÖŞESİNDE ÜÇ ACI SIZLAR...

İran/da neler oluyor

5 DIŞ HABERLER SERVİSİ

"Ayakta ölmek senin yolundur"

İran devriminde yaşanan en büyük trajedilerden biri. İslam muhafızları Kürt devrimcilerini kurşuna dizerken. Ölenlerin arkadaşları "ayakta ölmek senin yolundur."

● Petrol işçilerinin grevi monarşist diktatörlüğün yıkılmasında en önemli eylemlerden biri idi

● Güney Doğu İran'da esas olarak hayvancılıkla uğraşan Beluciler, ülkenin en yoksul kesimini oluşturuyor

İran'da ulusal hareketler

İRAN KÜRDİSTANI

İran Kürt Demokrat Partisi 1945'te kuruldu. Mahabad Cumhuriyeti'nin 1946'da İran birliklerince ezilmesinden sonra IKDP yeraltına indi. Bu dönemde 15.000 kişi öldürüldü. İrak'ta Barzani hareketinin başlamasından sonra, bir dönem parti üzerinde Barzani'nin etkisi oldu.(1964'deki İkinci Kongre'de) 1965'de parti içinde devrimci bir eğilim başgösterdi ve 1967'de Barzani'nin yanında çarpışan İranlılar ayrılarak, Şah'a karşı hareketi başlatmak üzere İran'a döndüler. 1967 kışında gerilla hareketi başladı. Bu hareket Barzani'nin de desteğiyle İranlılar tarafından ezildi. IKDP'nin 1973'te toplanan Üçüncü Kongresinde ayrı bir Kürt devleti çağrısı yapılmadı."İran'a Demokrasi, Kürdistan'a özerklik" sloganı atıldı.

Devrimin ilk günlerinde Kürt Demokrat Partisi'nin İran Kürdistan'ında en etkili güçtü ama bu etki giderek azalıyor. KDP genel olarak başından beri görüşmelerden ve Humeyni ile uzlaşmadan yana oldu. KDP, İran Ordusu ve Humeyni'nin İslam mücahitleriyle bütün yaz boyunca süren çatışmaların başlamasında kendilerinin rolü olmadığını açıkladı. Bu konuda Barzani yanlısı Geçici Komite'nin ve Mao Zedung öğretisini benimseyen Komola örgütünün çatışmaların başlamasına neden olduğunu ileri süren KDP, İran Ordusu'nun ve Humeyni güçlerinin bundan yararlanıp Kürt hareketini ezmeğe kalktığını ileri sürdü. İKDP'ye göre bugün İran Kürdista'nında 30.000 kişilik bir peşmerge gücü var. Bunların elinde İran ordusundan devraldıkları 10 kadar tankın ve birçok havan topu ile , uçaksavar ve tanksavarların, ve çeşitli motorlu araçların bulunduğu ileri sürülüyor.

İKDP Lideri Abdurrahman Gassemlu Anayasayı hazırlamakla görevli uzmanlar meclisi için yapılan seçimleri kazandığı halde, bu sonuç iptal edildi. Çarpışmalar sırasında İKDP yasadışı ilan olundu. Sola yönelik baskıların arttığı yaz aylarında gerek Tudeh'in gerekse Halkın Fedaileri örgütünün birçok kadrosu İran Kürdistan'ına çekildiler. Öte yandan Kürtlerin çoğunluğunun sunni olması, çatışmanın mezhepler arası bir çatışmaya dönüşmesi tahlikesini de yarattı. İran Kürdistan'ındaki bütün siyasal akımların üstünde dini Kürt Lideri Hüseyni'nin otoritesi var.

İKDP'nin 28 Mart 1979'da Humeyni'ye ilettiği belgede şöyle denilmekteydi: Kürt halkı temel olarak iki amaç için mücadele etti: Diktatörlüğün yıkılışı ve onun yerine özerklik ve federasyon temeli üzerinde özgür bir İran'ın kurulması, toplumsal özgürlüklere ve ulusal azınlıkların haklarına saygılı bir rejimin oluşturulması.. Birçok ezilen halklar örneğinde olduğu gibi, İran'da da federal bir sistem en iyi çözüm şekli olacaktır."

İran'daki milliyetlerin başlattığı hareketlerin zorla ezilmesi ve devrimci sol, hareketler yanında, Ulusal Cephe'den kopan ilerici eğilimli Ulusal Demokratik Cephe'nin kapatılarak boğulması yolundaki girişimler İran'da bir içsavaş tehlikesini gündeme getirdi. Bu durumda daha çok "mustazafin"denen kent yoksulları ve küçük burjuvazinin tanrılaştırdığı Humeyni ile Geçici Devrim Hükümeti arasında bir kopma meydana geldi. İran burjuvazisinin ve diğer varlıklı sınıfların temsilcisi olan Bazargan çekildi. İran'daki Amerikan Elçiliğinin işgali olayı bir yandan anti-emperyalist güçlerin dayanışmasına yolaçıp içsavaş tehlikesini büyük çapta ertelerken, devrimin sona erdirilmesinden yana olan güçler de hergün biraz daha gerilediler. Bazargan hükümetinin çekilmesinden sonra, Devrim Konseyi içindeki Beni-Sadr ve Kutbizade gibi üyeler de birbiri ardı geri plana çekileceklerdi. Elçilik olayının gelişim süreci içinde 19 Kasım'da Humeyni özellikle Kürtlere seslenen çağrısında , "Sizlere elimi uzatıyorum ve bölünmenin Amerikan emperyalizmine yarayacağı bu durumda, birliğimizi korumamız için yalvarıyorum" dedi. Bu çağrıdan sonra Kürdistan'da ateşkes sağlandı ve İKDP yeniden kentlere indi ve İslam milisleri yerlerini peşmergelere bıraktılar. Geçtiğimiz günlerde ise, Devrim Konseyi milliyetlere ilişkin özerklik projesini açıkladı. Bu öneriler İKDP Lideri Gassemlu tarafından çok yetersiz bulunmakla birlikte, bunları tartışmayı kabul etti. Kürdistan'daki diğer siyasetler Komala, Halkın Fedaileri ve Halkın Mücahitleri KDP'nin uzlaşma eğilimini eleştiriyorlar, ve özerklik konusunda ödün verilmesine karşı çıkıyorlar.İran Kürdistan'ında büyük etkisi olan ilerici din adamı Hüseyni ise, Kürdistan'daki bütün siyasetlerin görüşmelere katılmasından yana.

Kurşuna dizme sırasında çekilen bu ve diğer resimler İran'da ve tüm dünyada büyük yankılar uyandırdı. Humeyni çevreleri olayı yalanlarken,resimlerinin kendi basınlarında da yeralması bu yalanlamaları çürüttü. İlkin olaya, inanmayan Ayetullah Telagani, resimleri görünce, "Eyvan, eyvah. Sizlere nasıl cevap vereceğim" dedi. Devrim mahkemelerinin başkanı Halkalı ise, 'Suçluysalar hakettiler, suzsuzsalar cennete gidecekler" dedi. Yerde yatmakta olan Halkın Fedayileri grubundan Ahsan Nahid hastaneden ağır yaralı vaziyette alınarak kurşuna dizilmeğe götürülmüştü.

KUZİSTAN

1924'te Rıza Han Tahran'ın denetimini zorla sağlayana dek güneydeki Araplar nisbi bir özerklik içindeydiler. 1958'de Ahvaz Kurtuluş Cephesi oluştu. Cephe 1960 larda ve 1970'lerde İran yönetimine karşı bazı silahlı eylemler düzenledi. Irak, 1975 ten sonra yaptığı yardımı kesti. Libya desteği başlandı. Cephe İran'dan ayrılmaktan yana. 1970'lerin ortalarında yeni bir örgüt belirdi. Arabistanın Kurtuluşu için Demokrat hareket. Bu grup kendini açıkça Marksist-Leninist olarak niteliyor ve cephenin politikasına karşı çıkıyor, bağımsızlık değil, özerklik çağrısı yapıyor ve ortak mücadeleden yana., tavır gösteriyor.

İran'ın petrol bölgesinin Kuzistan'da yeralması burada sorunu daha da karmaşıklaştırıyor. Petrol işçileri grevi, monarşist diktatörlüğün yıkılmasında en önemli eylemlerden biri oldu. Özellikle Abadan'da işçiler arasında işçi komiteleri oluşturuldu. Kuzistan'daki ayrılmadan yana eylemler özellikle Irak tarafından destekleniyor. Şu sıralarda Kuzistan'da da çatışmalar dinmiş görünüyor..

BELUCİSTAN: Güney Doğu İran'da esas olarak hayvancılıkla uğraşan Beluciler, ülkenin en yoksul bölgesini oluşturuyor. İran'ın her yanında en yoksul işçi kesimini meydana getiren Beluciler, inşaatlarda ve mevsimlik işlerde çalışıyorlar. Beluciler bir aşiret direnişi geleneğine sahip. Belucistan'da en etkili örgüt Belucistan Halk Birliği (Baluc Ulus Mahaz) idi. Irak 1975'te Şah'la anlaşana dek gerek İran'daki gerekse Pakistan'daki Beluci hareketine yardım etti. Öte yandan devrik Şah Pakistan'daki Beluci ayaklanmasının bastırılmasına fiili olarak katıldı. Şu sıralarda Belucistan İslam Partisi, özerklik taleplerinin tanınması için bir aylık bir süre tanıdı ve çatışmalar sürüyor.

AZERBAYCAN: Bugün İran'da Farslardan sonra en büyük milliyeti oluşturan Azerilerin ayrı bir örgütü yok. Azerilerin gerek ekonomi içinde gerekse politikada önemli bir yeri var. Azerbeycan Demokratik Birliği adlı örgüt 1960'da Tudeh Partisi'ne katılmıştı. Şeriat Medari'yi önder olarak benimseyen Müslüman Halkın Cumhuriyetçi Partisi daha çok Azerbeycan'dan destek alıyordu.

Bilindiği gibi bu ay başında Şeriat Medari'ye karşı düzenlenen suikasttan sonra Tebriz'de gelişen olaylar bazı yorumculara göre, İran devriminin yeniden radikalleşmesinde beslenen tepkiden kaynaklanıyor. Bu olayın özellikle Amerikan elçiliğinin işgali olayından sonra meydana gelmesi Şeriat Medari'ye karşı düzenlenen suikastın böyle bir çatışmayı tezgahlamak isteyenlerce düzenlendiği kanısını pekiştirdi. Bilindiği gibi İran devriminin ilk başlangıcında Şeriat Medari Şah'la uzlaşılmasından ve meşrutiyetten yana çıkmıştı. Tudeh ve Halkın Fedaileri Tebriz olaylarının ardında büyük burjuvazinin, eşrafın, Şahpur Bahtiyar yanlılarının bulunduğunu ileri sürdüler. Öte yandan Tebriz'de de yoksul kesimlerin Humeyni yanında yeraldığı görüldü. Tebriz olaylarından Humeyni'nin güçlü çıkması sonucunda Müslüman Halkın Cumhuriyetçi Partisi faaliyetlerini gecici olarak durdurdu.

YARIN
İRAN'DA MORARŞİST DİKTATÖRLÜĞE KARŞI DİRENEN GERİLLA ÖRGÜTLERİ

Batman Belediye Başkanlığı seçimi durduruldu

A.A HABER MERKEZİ

Batman'da 20 Ocak pazar günü yapılması kararlaştırılan Belediye Başkanlığı seçimi Yüksek Seçim Kurulu kararıyla durduruldu. Öte yandan Bakanlar Kurulu da "Batman ilçesi Belediye Başkanlığı görevinin mansup başkanca yürütülmesini" karlaştırdı. Konuyla ilgili karar Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi.

Yeni vergi düzenlemeleri dar gelirlileri daha da yoksullaştırıyor

EN ÇOK VERGİYİ EMEKÇİLER VERECEK

● BUGÜN TÜRKİYE'DE TOPLAM GELİR VERGİSİNİN YÜZDE 66'SINI EMEKÇİLER ÖDÜYOR. YENİ UYGULAMA İLE DE BUGÜNKÜ DURUM SÜRECEK VE VERGİ YÜKÜ YİNE EMEKÇİ KİTLENİN SIRTINA YÜKLENECEK..

● YILLARDIR BÜYÜK TÜCCAR VE SANAYİCİNİN ELİNDE KARABORSACILIK VE KAÇAKÇILIK YOLUYLA BİRİKEN SERVET YENİ BEYANNAME ALINMAK SURETİYLE VERGİ DIŞI BIRAKILARAK SERVETİN TOPLAMINDAN AZ BİR VERGİ ALINACAK....

Hükümetin hazırladığı ve yakında meclislere sunmayı tasarladığı yeni vergi düzenlemelerinde, emekçiler açısından hiçbir değişiklik getirmemekte ve emekçilere değil, sermaye sınıflarına avantaj, yeni ve daha çok karlar için imkan tanımaktadır.

Sürekli enflasyon ve adaletsiz vergi sistemi nedeniyle emekçi sınıfların vergi yükü daha da artmakta ve yoksullaşmaları hızlandırmaktadır.

Yeni vergi düzenlemesinden 10 milyonun üzerindeki kazançlardan artan oranlı vergi alma yerine, tek bir oran uygulama yoluna gidilecek ve gelir ne olursa olsun, 10 milyon liranın üzerindeki gelirlerden yüzde 60 oranında vergi kesilecek.

Hükümetin hazırladığı vergi düzenlemelerinin ana hatları belli oldu.

Maliye bakanlığınca hazırlanan taslakta gelir vergisi tarifelerindeki gelir dilimleri 10 ile çarpılmaktadır. Getirilmesi düşünülen yeni bir düzenleme de asgari geçim indiriminin sosyal indirime dönüştürülmesidir. Yılda 100 bin liraya kadar olan gelirlerin 65 bin lirası vergiden muaf olacakdı, fakat sosyal indirim 250 bin liraya kadar olan gelirlere kademeli olarak uygulanacaktır.

Şu anda uygulanmakta olan gelir vergisi tarifeleri 1950 yılında hazırlandı. Yapılacak bu değişikliklerle vergi dilimleri yüzde 900 arttırılmış olmaktadır. 1950'den buyana fiyat artışlarının yüzde 1600'e yaklaştığı gözönüne alındığında, emekçi sınıflar açısından yan düzenlemenin 1950'deki tarifeden daha adaletsiz olduğu ortaya çıkmaktadır. Ayrıca bu değişiklikler işçi ve memurların ödedikleri gelir vergisi miktarını bugün için azaltsa bile, yılda yüzde 90'ı bulan enflasyon karşısında bunun etkisi kısa sürede silinecek ve böylece emekçiler üzerindeki zaten ağır olan vergi yükü yıldan yıla daha da artacaktır.

Son yıllarda ücretlerdeki nominal artışlar fiyat artışlarını bile karşılayamamakta ve böylece gerçek ücretlerde bir düşüş görülmektedir. Fakat ücretlerdeki artışlar işçi ve memurları daha yüksek bir vergi dilimine sokmakta ve daha yüksek vergi ödemelerine yol açarak gerçek ücretlerini daha da düşürmektedir. 250 bin liranın altındaki gelirlere uygulanacak sosyal indirim ve 65 bin liralık vergi muafiyeti enflasyon sonucunda ücretlerdeki nominal artışlar nedeniyle emekçi sınıflar içinde kısa sürede anlamını yitirecek ve uygulanamaz duruma gelecektir.

Bugün Türkiye'de toplam gelir vergisinin yüzde 66'sını emekçiler ödemektedir. Gelir vergisinin artan oranlı olması, yani gelir arttıkça vergi oranın da artması gerekirken tüccar, sanayici ve büyük toprak sahibi gibi sermaye sınıfları açısından durum değişiktir. Yeni düzenleme ile bu sınıfların 10 milyonun üzerindeki gelirlerine artan oranlı vergi yerine yüzde 60 gibi tek bir oran uygulanacaktır. Böylece yapılacak değişikliklerin vergi yükünün emekçi sınıflar aleyhine adaletsiz dağıldığı bugünkü durumu sürdüreceği ortaya çıkmaktadır.

Gelir vergisinde getirilen bir başka değişiklik de telif kazançlarında 10 bin lira olan istisna miktarının 100 bin liraya, 60 bin lira olan küçük çiftçi muafiyetinin 300 bin liraya yükseltilmesidir. Ayrıca bugün ticari kazançlarda 36 bin liranın altında geliri olanlara uygulanan defter tutmama kolaylığı yeni düzenleme ile 360 bin liranın altında geliri olan ticaret esnafına uygulanacaktır. Böylece önümüzdeki birkaç yılda vergiden muaf olacak küçük ve orta çiftçiler fiyat artışları sonucunda daha sonra vergiye tabi duruma geleceklerdir. Bu durumda tarım kesiminin vergilendirilmesi büyük toprak sahiplerinin diğer sermaye sınıfları ile olan ittifakı nedeniyle eskiden olduğu gibi küçük toprak sahiplerinin üzerine yıkılacaktır.

Varaset ve intikal vergisinde yapılması düşünülen değişiklik mirasçılara kalan tek ev, tek otomobil ve tek gayrimenkulün vergi dışı bırakılmasıdır. Ayrıca veraset vergisinde 40 bin lira olan vergi muafiyeti 400 bin liraya çıkarılmaktadır.

Yukarıda açıklanan vergi düzenlemelerinin amacı emekçi sınıflar üzerinde yoğunlaşmış ve yoğunlaşmakta olan vergi yükünü biraz olsun hafifleterek yükselen toplumsal muhalefetin temel gerekçelerinden birinin ortadan kaldırıldığı izlenimini yaratmaktır. Yaratılmaya çalışılan bu görüntüden yararlanarak yapılmak istenen, sermaye sınıflarının servet beyannamelerinin değiştirilmesidir. Ekonomideki kriz sonucunda son yıllarda özellikle büyük tüccar ve sanayicilerin elinde karaborsacılık ve kaçakçılık yoluyla önemli servetler bırakdı. Şimdi bu kişiler daha önce vermiş oldukları servet beyannamelerini değiştirebilecekler ve ortaya çıkacak vergilendirilmemiş servet farkı vergi dışı bırakılırken servetin toplamından az bir vergi alınacaktır. 25 milyon liraya kadar olan servetlerden yüzde 1,100 milyon liraya kadar olanlardan yüzde 2 ve 300 milyon liraya kadar olan servetlerden ise yüzde 2,5 servet vergisi alınması düşünülmektedir. Böylece emekçi halkın sırtından kazanılmış olan bu gelirler meşrulaştırılmakta ve çok düşük bir oranda vergilendirilmeleri sağlanmaktadır.

Salvador yeni değişmelere gebe

Dış Haberler Bölümü

Güney Afrika'nın Salvador'daki elçisini ellerinde tutan gerilla örgütü, bir açıklama yaparak talepleri yerine getirilmesze, elçinin 15 Ocak'ta kurşuna dizileceğini bildirdiler. 28 Kasım da Güney Afrika elçisini kaçıran Farabundo Marti Kurtuluş Güçleri geçen hafta El Salvador'dakiler de dahil olmak üzere dünya gazetelerinin işbaşındaki askeri-sivil cuntayı eleştiren bir bildiriyi yayınlamasını talep etmişlerdi. Gerilla grubu, "bu talebimiz yerine getirilmemesi ya da eksik olarak yerine getirilmesi, elçinin kurşuna dizilmesi için yeterli olacaktır" demektedir.

Gerilla örgütü daha önce yaptığı açıklamada ise, cunta Filistin Kurtuluş Örgütünü tanımaz, Şili ile ilişkilerini kesmez ve daha önceki iki eski başkanı Albay Molina ve General Romero'yu yargılamazsa büyük elçiyi serbest bırakmayacaklarını açıklamışlardı. Bilindiği gibi cunta kaçırma olayından sonra Güney Afrika Cumhuriyeti ile ilişkilerini kesmişti.

Öte yandan El Salvador'daki olaylar bütün hızlarıyla sürüyor. Bir ayda yüze yakın ölü ve daha da önemlisi tüm duvarlarda aynı slogan: Derhal Ayaklanma! Sokağa!

1931'den beri, dargörüşlülüğüyle tanınan ve varlığı çokuluslu tekellere bağlı bir burjuvazinin kuklası askeri bir tabakanın "duman attırdığı" (Salvador'lu bir kadın yazarın deyimi) bir ülke, El Salvador. Bu küçük Orta Amerika ülkesi bölgedeki diğer ülkelerden çok daha fazla bir nüfusa sahip. Buna karşın, ülke servetinin dağılımı, (Salvador, kahve, şeker ve pamuk bakımından çok tengin) karikatürlere geçecek derecede büyük bir eşitsizlik göze çarpıyor.

Şu anda Salvador'un içinde bulunduğu karışık durum, ülkede yeni değişmelere gebe. Ancak, bu değişikliğin hangi yönde olacağı bilinemiyor. Ordu içinde faşist eğilimli klikler, askeri darbe yapmaya hazır bekliyorlar. Batılı gözlemcilere göre, faşist darbe olasılığı, şimdilik daha güçlü. Çünkü, Salvador'da, Nikaragua'da olduğu gibi, tüm halkın muhalefeti, sol eğilimli güçlerce örgütlenmiş değil. Özellikle Salvador küçük burjuvazisi, sayı bakımından etkili olduğu halde, Nikaragua dakinden çok daha tutucu ve korkak.

Tüm bu savlara karşın, Salvador'da neler olacağını bize gelecek günler gösterecek.

San Salvador'da katedral işgali sırasında öldürülenler.

Afganistanda "Sancak" ve "Halk" hizipleri arasında bölünme 1973'ten beri sürüyor

Afganistan başkanı Hafızullah Amin'in geçtiğimiz perşembe gecesi devrilerek idam edilmesi ile iki yıla yakın bir süredir iktidarda bulunan Afganistan Demokratik Halk Partisi'nin "Halkçı" hizbinin yönetimi sona erdi. Aynı partinin daha önce iktidar ortaklığından uzaklaştırılan "Sancak" hizbi ise iktidar oldu.

"Sancak" hizbinin lideri olduğu bildirilen Babrak Karmal'ın 18 aydır sürgünde bulunduğu, taraftarları ile birlikte devrik başkan Taraki zamanında doğu Avrupa ülkelerine elçi olarak atandıkları, daha sonra geri çağrıldıkları halde dönmeyi red ettikleri bildirilmektedir.

Son darbe ile birlikte Afganistan son yılların "darbeler ülkesi" haline geldi. Afganistan Demokratik Halk Partisi'nin 1978'de gerçekleştirdiği iktidar değişikliğinden sonra hareketin lideri Nur Muhammed Taraki, Hafızullah Amir tarafından yönetimden uzaklaştırılmış, Taraki'nin hayatına son verilmişti. "Sancak" hizbini iktidara getiren darbe ile birlikte eski başkan Amin de halefi Taraki'nin akibetine uğradı. Darbeden sonra Sovyetler Birliği eski başkanı Amin'in "ABD ajanı" olduğu, lideri olduğu rejimin "faşist bir rejim" olduğunu iddia etti. Böylece Sovyetlerin Afganistan Demokrat Partisinin hizipleri arasında yıllardır süren çatışmada tercihini "Sancak" hizbi doğrultusunda kullandığı kesinlik kazanmış oldu. Bilindiği gibi Amin tarafından gerçekleştirilen darbeden sonra da Sovyetler'in bu iktidar değişikliğinden memnun olmadığı şeklinde yorumlar yapılmış, ancak daha sonra Sovyetler Amin rejimini desteklediğini açıklamıştı.

Afganistan'da yer alan olaylar zincirinin başlangıcı, Zahir Şah'ın Davut Han tarafından tahtından indirildiği 1973 yılına kadar geriletilebilir. Davut Han'ın işbaşına gelmesi ile birlikte o güne kadarki muhalefetin en örgütlü kanadı Afganistan Demokratik Halk Partisi ikiye bölündü. Partinin Sancak kanadı Davut Han'ın desteklenmesi gerektiğini devrik kıralın damadı olan generalin ülkenin gelişmesi için gerekli reformları yapacak niteliklere sahip olduğunu savundu. Bu görüşe karşı çıkan "Halk" hizbi ise yeraltı faaliyetiyle muhalefetin sürmesinden yanaydı. Ancak daha sonra Sovyetler Birliği'nin etkisi ile iki kanat ortak bir cephede bir araya getirildi. Taraki'yi yönetime getiren 1978 darbesi bu koşullar altında gerçekleşti. Ancak kısa bir süre yeni yönetim ülkede güçlü olan geleneksel kesimlerin şiddetli muhalefeti ile karşılaştı. İslamcı muhalefet rejime karşı silahlı direniş başlattı. Kısa sürede İslam gerillalarının direnişi ciddi bir hal almaya başladı ve rejim içindeki çekişmeler bu güç koşullar altında su yüzüne çıktı. Halkçılar, Sancak'çıları tasfiye edip yönetimi tek başlarına ele geçirdiler.

Bu kez arasında Taraki yanlıları ile içişleri bakanı olarak tutuklamalar ve baskılardan sorumlu tutulan Hafızullah Amin Taraki arasında anlaşmazlık çıktı. Amin rakibini öldürterek başkan oldu. Ancak Amin'in izlediği sertlik yanlısı siyasetin amaçlarına ulaşamaması, daha ılımlı olarak tanınan ve kabilelerle daha iyi bir diyalog kurabilen "Sancak" taraftarlarını tekrar gündeme getirdi.

Yeni yönetimin yaptığı ilk açıklamalar Sovyet yanlısı bir politikasını sürdürmekle birlikte İslam gerillaları ile diyalog kurmaya yönelik bir siyaset izleyeceği izlenimini uyandırmaktadır. Ancak İslam muhalefetinin bu öneriler karşısında nasıl bir tavır alacağı hakkında şimdiden bir şey söylenemez.

Davut Han

Taraki

Amin

ABD'li firmalar Mısır piyasasını işgal etti

Dış Haberler Servisi (ANKA)

Camp David anlaşmasından sonra yoğun batı yardımı alan Mısır ekonomisi başta ABD'li olmak üzere, çokuluslu firmaların hücumuna uğramıştır. Bazı uluslararası banka yetkilileri, ortakları arasında bulunan firmaları uyararak, Mısır'a yatırım yapmalarını isteyerek yoksa "gelişen satış olanakları ve büyük karlardan nasipherini alamayacaklarını" bildirmekteler.

Mısır, İsrail'le yaptığı anlaşmadan bu yana yılda 2 milyar dolar yardım almaktadır. IMF'nin Mısır'a yeşil ışık yakmamasına rağmen, ABD, Batı Almanya, Japonya gibi ülkeler Mısır'a 5 yıl süreyle her yıl için 2 milyar dolar mali yardım yapmayı garanti etmişlerdi. Bu yardımın 1 milyar dolarını ABD, geri kalanını ise diğer gelişmiş kapitalist ülkeler karşılıyor. Bu arada IMF'nin istediği önlemlerin alınmasıyla, IMF'nin de "yeşil ışık" yaktığı öğrenildi.

Batılı büyük basın, doğu toplumları ile olan çatışmaları hâlâ haçlı seferi anlayışı ile aktarıyor.

Batılı "Büyük" basın, anti-emperyalist eylemleri „Müslüman-Hristiyan çatışması olarak göstermeye çalışıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Büyük Batı Basını, İran'daki olayların dinsel görüntüsünü kullanarak, tüm Müslüman ülkelerde, İslam düşüncesinin yayıldığını ileri sürüyor. Bu durumdan yararlanarak, tüm Avrupa ve A.B.D. gazetecileri, kendileriyle Orta Doğu ülkelerinin arasındaki çelişkiyi bir müslümanlık-hristiyanlık ayrımı olarak göstermeye bu yolla kendi kamuoylarında "barbar" diye nitelenen müslüman uluslara gerici bir tepki uyandırmaya çalışıyor.

İşte bu basından örnekler:

L'Express dergisinin kapağı. 19.9. ALLAHIN DÖNÜŞÜ Paris Match dergisi: ALLAH KÜKRÜYOR, Time dergisi: İSLAMIN MİLİTAN YENİ UYANIŞI-İSLAM BATIYA KARŞI MI? Le Nouvel Observateur Dergisi: İSLAM DALGASI. Ciddiyetiyle tanınan Fransız Le Monde Gazetesi bile, kendini bu konuda sorumlu hissederek, dünyada yaşayan müslüman toplumlarla ilgili bir dizi yazı kaleme aldı. A.B.D.'nin Newsweek dergisi de, 3 Aralık tarihli yayında, İSLAMIN KÖKLERİ adında bir inceleme yazısı basma gereğini duydu.

Batı basını bu konuda büyük bir yaygara koparıyor. Yazılarında genellikle aşağılayıcı bir dil kullanarak, hem müslümanlıkla, hem de tüm Orta Doğu uluslarının "barbarlık"ları ve "gerilikleri" ile alay ediyor. Allah, Ayetullah, Molla, Hz. Muhammed ve Arap isimleri fıkralara ve gülünç karikatürlere konu oluyor. Bu dergi ve gazeteler, okurlarını İran ve diğer Orta Doğu halklarının "gerici müslümanlığına" karşı "uyarıyorlar."

Batı basının iddialarına göre, İran devrimi, kitlelerin toplumsal ekonomik bunalımın yükselmesi sonucu gerici ve kanlı bir diktatörlüğe karşı yıllar süren mücadelesinin bir ürünü değil. Bu devrim, yalnızca, İslam düşüncesinin gerici bir tepkisi. Batı basını son günlerde yalnızca bunun propagandasını yapıyor. İran devriminin gelişimi, Batılı burjuva gazetecilerinin iddialarına göre, Pakistan'da ve S.Arabistan'da da, aynı "gerici" olaylara neden olmuş. Bu arada, Batılı gazeteciler, bu olayların gerçek içeriğini, nedenlerini gözardı ediyorlar. Bu hareketlerin dinsel örtüsü altındaki anti-emparyalist niteliğini, yalnızca bir Hristiyan-Müslüman çelişkisi olarak yorumluyorlar. Müslüman halkların yıllardır Batılı emperyalist ülkelerin talan ve sömürü altında yaşamaya artık "Hayır" dediklerini, kurtuluş yolunu tam bir bilinçle görememelerine karşın eylemlerinin anti-emparyalist bir özellik gösterdiğini kendi kamuoylarından saklamaya çalışıyorlar.

Batı basınının bu propagandayla şunları sağlamaya çalıştığı açık:

İran'daki ve ilerde bu bölgede gelişmesi muhtemel olaylara karşı, devrimlerin gerçek sınıfsal özlerini ve anti-emperyalist niteliklerini göz ardı ederek, bunları yalnızca İslam idealist düşüncesinin bir sonucu olarak değerlendirmek. Emperyalist ülke halklarını, sömürülen Müslüman halklara karşı Haçlı seferlerinden kalma gerici şovenizmle kışkırtmak. En önemlisi, emperyalist ülkelerin bu topraklarda yıllardır sürdürdükleri sömürü düzenini saklamak..

Öte yandan "İslamcı" ideolojinin yaygınlaşması ve güçlenmesiyle "anti-komünist bir set" oluşturulabileceğini ve bu nedenle Humeyni hareketinin yararlı olduğunu savunanlar da var. İran'da sol örgütlere karşı karşı girişilen baskılar ve resmi anti komünist tavır da bu tür yorum yapanlar tarafından kanıt olarak kullanılıyor.

politika ciddi bir iştir

Büyük Başkanın sözlerinin kökeni..

Gazeteler bir süre önce Hür Teşebbüs Konseyi Başkanı Halit Narin'in Başbakan Demirel'e "Siz asayişi halledin iktisadi durumun düzelitilmesini bize bırakın" dediğini yazdılar. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve dünyada Patagonya dan Birleşik Amerika'ya Suudi Arabistan'dan Batı Almanya'ya her ülke anayasasına aykırı bu sözü ne Demirel ne de Narin yalanladı. Demek ki doğruymuş haber... Eloğlu durur mu? Acaba buna benzer bir sözü kim söylemiş diye araştırmaya başlamış. Sonunda bulmuşlar benzer sözleri: 1932 de Hitler Alman sanayicileriyle konuşurken şöyle demiş Essen'de "İşleri paylaşacağız. Siz ekonomiyi yürüteceksiniz ben de politikayı üstleneceğim" demiş.

Halit Narin belki Hitler'in bu sözünden esinlenmedi. Ama aynı şeyleri alul etmeleri "Dikkate değer" diyorlar. Eloğlu değilmi der oğlu der...

ÇİZMEDEN YUKARI

Piyasamız muteberanından ve yeni Babıali patronlarından Vehbi Koç demeç vermiş: "Afganistan, İran, Pakistan da olanlar dan ibret almalıyız. " demiş. Halka hitab ederek. Demişse demiş demeyin. Yeni Babıali patronunun hem Ecevit'e hem de Demirel'e demeyin. akıl öğretenlerle sıkı ilişkiler içinde olduğu dillerde. Koç Ecevit ve Demirel ile kendi görüşüyor. Peki akıl hocalarıyla?

Hani 26 Aralık'ta ki Demokrat gazetesinde eski yön bildirisi imzacılarından Kır-pak takma adıyla Çetin Altan diline ve kalemine düşmüş eski anti-sosyalist CGP'li bir büyük elçiden söz etmiştik. O büyük elçi sık sık büyük Ankara otelinde Koç'un damatlarından biriyle görülüyor. Hangi damadıyla derseniz bunu yazmayalım. Bu damadın kayınpederinin otomobil işleriyle uğraştığını yazsak, yeterli kopya sayılır mı?

İşte Koç bu yakınlıklar ve akıl hocalığından cesaret bulup da çizmeden yukarı çıkıyor.

ÇOCUKTAN DEĞİL ÖZEL SEKTÖRDEN

Haberi eskiler "çocuktan al" derlerdi. Bugünlerde haberin sağlamı çocuktan değil özel sektörden alınıyor. Ne demişti Hür Teşebbüs konseyinin (HTK) nam salmış başkanı yüzde 40 devalüasyon olmayacağını bahse girerim" dememişmiydi? Bakın devalüasyon yüzde 4 ile yüzde 7 arasında kalmadımı? Herkesin "dediği nasıl çıktı" diye merak eder. Oysa çok basit Narin Türkiye İşverenler Sendikaları Konfederasyonunun Başkanıdır. Bu konfederasyona bağlı sendikalar arasında MESS de vardır. MESS Başkanı ise Demirel'in müsteşarı ve bir numaralı yardımcısı (Ekonomik işlerde) Turgut Özal değilmiydi? Peki Turgut Özal şimdi hangi makmada oturuyuor?

Narin koskoca büyük başkan askerlikte olan "Rütbe üstünlüğünün" ticarette söktüğünü bilmezmi? Nasıl bilmez? Ancak bizim gibi saf kişiler böyle basit şeylere şaşar akıl erdiremez...

Yeni akaryakıtımız: Moral

Başkentte son günlerde etkisini artıran soğuk hava pek çok kişinin hastalanmasına ve üşütmesine neden oldu. Soğuk hava etkisini tüm şiddetiyle sürdürürken, Başkentliler bir de yakıt sıkıntısıyla karşılaştılar. Tüm yurta çekilen yakıt sıkıntısı en çok devlet dairelerinde çalışanları etkiliyor. Kaloriferler yanmazken, elektrik kesintileri de ısınma için sığınılan son umut olmaktan çıktı. Soğuk hava, sanırım en çok basın mensuplarını etkiliyor. Siyasilerimizi izlemek için çoğu zaman dışarda ve ayakta kalan gazeteciler ısınmak için birbirlerine sokuluyorlar.

Son Bakanlar Kurulu toplantısı için beklerken üşümemek için birbirlerine iyice sokulan gazeteciler bakanlarımızı sıcak arabalarından inerken biraz da kıskançlıkla izliyorlardı. Bu arada kalın paltoları altında bakanlarımız nazik selamlarla basın mensuplarının önünden geçiyor ve hızlı adımlarla sıcak salonlarına giriyordu. Birden, İmar ve İskan Bakanı otomobilinden indi. Üzerinde ince bir pardesü bulunan Turgut Toker basın mensuplarının yanına gelerek tek tek gazetecilerin elini sıkmak inceliğini de gösterdi. Üşüyen elleriyle bakanın elini sıkan gazeteciler Toker'e takılmak istediler.

-Sayın Bakanım, bu soğuk havada üşümediğiniz için mi ince giyiniyorsunuz, yoksa gençliğinizden mi?

Turgut Toker, gülerek yanıtladı bu soruyu.

Arkadaşlar laf aramızda halka moral vermek için böyle giyindim. Bu sıcak yanıt gazetecilerin gülüşmelerine yol açarken Bakan Toker hızla Bakanlar Kurulunun sıcak salonuna girdi.

KISA...KISA...

● -Şimdiki Sağlık Bakanı, Numune Hastanesinde Başhekim iken, sağcı yaralılara ikram, solcu yaralılara eziyet yapılan bir "Sağlık Kurumu" idi Anlatıldığına göre, İslâmoğlu eski makamına kendi zihniyetinde bir doktor atamış, işkenceler de yeniden başlamış...

● -Yılmaz Ergenekon zamanında Maliye Bakanlığında Demirel adına icraatta bulunan Şekip Altay "Eski Müsteşar Muavini" söylendiğine göre, şimdi özel sektördeki yerini çok sevmiş. Önerilen kamu makamlarını kabul etmiyormuş.

● Aysel Öymen, bilirsiniz Altan Öymen'in sayın eşidir. Milletlerarası işbirliğine bakan genel müdürlüğe atanmıştı CHP zamanında. Hakkında bir fıkra anlattılar: Güya Amerikalılar demiş ki "Bayan Öymen'in değerli bir maliyeci olduğunu kabul edip bu makama getirmişsiniz. Buna sözümüz olamaz ama bari Amerika'ya gelirken yanına İngilizce-Türkçe bir tercüman verin. Burada anlaşamıyoruz."

HAZIRLAYANLAR:

Tanju CILIZOĞLU - Kerim MERT - Muzaffer TURAN

GÜNEŞE GİDEN YOL

Mustafa SEVCAN

Program dergilerinde *"bu ne tam anlamıyla bir oyun ne de yalnızca bir şiir gösterisidir"* diye yazmış BÜO'lular. Provalarını izlediğim "Güneşe Akın" adlı gösteriden sözediyorum.

Özellikle devrimci tiyatrocular arasında tartışılan bir konu: Sanatta duygu ve coşkunluk. Kimi tiyatrocular duyguyu ve coşkunluğu tümüyle zararlı buldukları nı belirtiyorlar. Bertolt Brecht'in geliştirdiği tiyatro yöntemini temel alarak, özdeşleşmeye yol açan tüm gösterileri dıştalamak yolunu seçiyorlar. Belirli bir toplumsal gerçekliği değiştirebilmek için eleştirmek ve bu eleştiri yoluyla ya bir kıssaya ya da belirli bir tarihsel dönemin kavranmasına varmayı, *tek yol* olarak tiyatronun önüne dayatmak yolunu savunuyor bu sanatçılar.

Boğaziçi Üniversitesi Oyuncuları, şimdiye dek bu yolu denemişler ve oldukça başarılı olmuşlar, neredeyse bu konuda uzmanlaşma düzeyine varmışlardı. Bu dönemin ilk gösterisi olarak hazırladıkları "Güneşe Akın"da, sanatsal yanı gözardı etmeden bir coşkunluk yaratabilmenin olabilirliğini, uygulanabilirliğini sunuyorlar.

BÜO topluluk olarak vardığı bu noktada, dünyanın dört bir yanından şairlerin şiirlerini, bir kurguyla ve gereken yerlere ek metinler yazarak, müzik ve slayt eşliğinde oynuyorlar.

Oyuncular, birikimlerini oyunculuklarını dökerek başarıyla oynuyorlar oyunlarını. İşçi sınıfının 1800'lerde başlayan savaşımının 1917'ye dek uzanan tarihini şiirlerle vermek ve bunu müzikle, slaytla desteklemek; BÜO'nun ilk kez denediği ama geliştirildiğinde gerçekten zeykli bir bütüne varacak bir tür bu.

Ancak ne şiir, ne de oyun olmayan gösteri, bu yapısından dolayı biraz kuruca kalmış. Şiirlerin çoğu çeviri olduğundan çeviriden gelen zorlamalar metnin hareketini azaltmış.

SİNEMA

Enis RIZA

DİP: Nick Nolte—Jacquelene Bisset

DİP

OYUNCULAR:
ROBERT SHAW
JACQUELİNE BİSSET
NİCK NOLTE

Son dönemlerde oynayan Amerikan filmlerinde genel olarak iki şey göze çarpıyor: Bunlardan biri "Hükmedenler", "Başkanın adamları" gibi filmlerde olan şey.. Amerikan toplumunun içinde bulunduğu ırk ayrımından her türlü yabancılaşmanın doruk noktasına varan tüm çatışmaları, çürümüşlüğü, kitlelerin gözünde örtmeye, kitleleri yanlış bir biçimde yönlendirerek bilinç saptırmaya çalışan filmler. Hayali olaylar, yanlış bir eleştiri.. Diğeri ise televizyon dizilerinden, kitlelerin hayatına zorla sokulmuş kahramanlar için tasarlanmış, çekilmiş filmler. Bu ikincilere ticari demek belki uygun olur ama, ideolojik işlevleri hiç de yabana atılmamalı.

İşte "Dip" böylesi filmlerden biri. Zengin ve Yoksul'un Nick Nolt'u yeniden çıkıyor karşımıza.

Yaz tatilinde, bir sayfiye kasabasında dalış yapan iki sevgili, bir batık bulurlar. Batıkta uyuşturucu ampuller ve tarihi bir hazine vardır. Kitaplığı alt üst ederler, bu arada kendilerine yardım eden, ne iş yaptığı belirsiz bir dost bulurlar... Ampullerin ve hazinenin birarada bulunuşunun sırrını çözerler. Kitaplarda resmini gördükleri çok değerli bir kolyenin peşine düşerler. Ama bu arada uyuşturucu kaçakçıları da onların peşine düşmüştür. Nedense kaçakçılar (kötü adamlar) zencidir. Elbette ki silahlar konuşur, insanlar ölür ama sonunda kötüler cezasını bulur, uyuşturucu ampuller insanlara zarar veremeyecek bir biçimde yok edilir, kahramanlarımız kolyelerine kavuşurlar. Köpek balıklarını da unutmamalı.

Su altı çekimleri için seyretmek isteyeceklere diyecek bir şey yok.

TATMİN

OYUNCULAR:
STEFANİA SANDRELLİ
MARİA SCHNEİDER
MİCHELE PLACİDO

Bu filmin afişindeki "Tümüyle kadınlar tarafından gerçekleştirilmiştir" yazısı dikkat çekici. Gerçekten de filmin kameramanı, kamera asistanları, dekorcuları, yönetmeni herşeyi kadın.

Elbette konusu da kadın. Yumuşak, kocasını sevdiğini sanan, sayfiyede bile bulaşık, çamaşır, temizlik yapmaktan baş alamayan, "kocasının annesi kadar olmasa bile" iyi yemek yapan kahramanımız, birdenbire makineden farksız olduğunun bilincine varıyor ve gerçek sevgiyi çok genç bir delikanlı da buluyor. Kocasından kopuyor.

Genç sevgilisinin ölümü, sakat bir genç kızla ilişkileri, kadın özgürlüğü konusunda çalışmalar yaptığı anlaşılan bir gurupla tanışması ve giderek bağımsız bir hayatı seçişi filmi tamamlıyor.

Filmin, konusu ve ilginç yanları önemli yankılarını örtemediği gibi ciddi bir eleştiriyi de zorunlu kılmakta.

Herşeyden önce olayların örgüsü ve birbirleriyle bağlantısı çok zayıf ve kopuk. Kimi zaman seks filmi seyrediyormuşçasına bir duyguya kapılmamak mümkün değil.

Ama asıl önemlisi, kadının kapitalist toplumda bir mal (meta) oluşuyla ilgili değerlendirme derinliksiz ve gelişigüzel ele alınmış. Dolayısı ile inandırıcılıktan, soru yaratmaktan çok uzak bir film çıkmış karşımıza.

Bunca kötü film içinde, yer yer iyi fotoğraflarına rağmen acemi anlatımı olan bu İtalyan usulü filme, en azından çabasından dolayı sempati duyulabilir.

İSTANBUL'DA BUGÜN

SİNEMA

İSTANBUL FİLM YAPIM VE GÖSTERİM MERKEZİ:
"ALYAZMALIM" ATIF YILMAZ –Saat 18.00
"YUSUF İLE KENAN –ÖMER KAVUR –Saat 15.00
TÜRK SİNEMA TEK DERNEĞİ
"İNSANA ADANAN ŞARKI" Saat : 14.00
"TANGO" Saat 16.00

GÖSTERİ

TÜM BELEDİYELER GENEL HİZMETLERİ BİRLEŞME VE DAYANIŞMA DERNEĞİ İSTANBUL ŞUBESİ (TEPEBAŞI GAZİNOSU)
"FOLKLOR VE MÜZİK ŞENLİĞİ" –Saat: 13.30

BALE:

İSTANBUL DEVLET OPERA VE BALESİ (AKM) DE
"HÜRREM SULTAN "–NEVİT KODALLI –Saat 14.30

MÜZİK

İSTANBUL DEVLET SENFONİ ORKESTRASI (AKM)'D
"ALTI TÜRK ŞARKISI "– THEO LOEVONDİE –
"SENFONİ KONÇERTANT KV. 297 Mİ BEMOL MAJ –MOZART –
"KLAVSEN VE BEŞ ÇALGI İÇİN KONÇERTO RE MAJ" –MANUEL DE FALLA –
"KONÇERTANT ÇEŞİTLEMELER" –GİNASTERA – Saat: 11.00

Gazetemizin imtıyaz sahibi Dursun Akçam, İ.B.Sanat danışmanı ve İ.B.Ş.T. Genel sanat Yönetmeni Hayati Asılyazı ile birlikte gazetemizde görülüyor.

ROMEN ŞAİR GUGA VE TÜRKOLOG DİNESCA GAZETEMİZE KONUK OLDU

Türkiye Yazarlar Sendikası'nın konuğu olarak, Romanyalı şair Romulus Guga ve Türkolog Dr. Viorica Dinesca, İstanbul'a geldiler.

Yazar ve sanatçılarla tanışan, şair R.Guga ile Türkolog V.Dinesca, bu arada gazatemiz "Demokrat"ı da ziyarat ederek başarılar dilediler.

Gazetemiz çalışanlarıyla sohbet eden ve gazetemize abone olmak isteyen Romanyalı konuklar Romanya Halkı'nın da gazeteyi okuyabilmesi için ara ara kendi dillerine çevireceklerini, özellikle sanat sayfasını takip edeceklerini belirttiler.

mayınlar çiçek açmaz

Röportaj: Fikret OTYAM

—5—

YİNE yıllardan birgün, baharın yine buralarda deli danalar gibi dolaşıp dert devşirir iken, şoför arkadaşa yine "çek şu köye" demiştim... Baharın bu yörelerde sütler çok kaymak bağlar ve buralara özgü bir tatlı yaparlar, "katmer" derler adına, kaymaktan, salt baharın olur katmer ve de yemesine doyum olmaz... Derler ki Kilis'li dostlar, "bizimki neredeyse düşer" çünkü katmer zamanıdır. Oyse ben katmer kadar baharın buraların doğasının güzelliğine de doyamıyorum, bir yaşama kıvancı veriyor insana, yaşadığının farkına vardırıyor tüm acı olaylara karşın...

Yine bahardı...

Oturmuştuk buyur ettikleri odaya, çaylar demlediler, açmıştım ses alma aracını, dert ve türkü doldurmaya... Bir delikanlı yanık, dayanılmaz bir "hoyrat" söylemiş idi, gözleri dolarak... Yeni evli imişler, karısı doğumluk olmuş... Hava berbat, ilçeye nasıl götürek? Bir sal çatıvermişler, bağlamışlar doğumluğu yürü Allah yürü... Yürü dediğim de ikibuçuk kilometrelik bir iniş! Ama bahar yağmurlarını yiyince toprağın yapısından olsa gerek beş, sanki on kilometre olur, basarsın ayağını, papucun, çizmen çamurda kalır! İndirirler asfalta doğumluğu gelir bir araba, atarlar ilçeye, bir tanışlarının evine inerler oradan hastaneye gidilecektir, ne var ki doğumluk çekilir bir kenara, çekiliş o çekiliş, ölür kan yitirmeden!

İkibuçuk kilometrelik yolsuzluk, ikibuçuk kilometrelik, at mı, deve mi, alt tarafı iki buçuk kilometrelik yolsuzluk!

İl'de, ilçede, Ankara'da dolamış idim ikibuçuk yolsuzluğu, haber geldi ki öteki bahara, yol yapılmış... Belki o arada on kez geçtim köyün altından, ikinci ziyaret şimdiymiş...

"Çok selam etti hepinize, nasıl rahat mısınız şimdi?"

Duaların bini bir para...

"Dedi ki arkadaş, o köye muhakkak git, selam et benden, sizleri çok sevmiş, dert edinmiş yolunuzu, suyunuz için de uğraşıyormuş, hepinizin gözlerinden öpüyor..."

Bakıyorlar yüzüme...

Bir yıldır bıraktığım aklaşmış sakalımı okşuyorum bir yandan da...

Sonunda bir tanesi patladı:

"Selam melam getirmedin, o gazeteci sensen"

Karıştı oda, odadakiler.. Sonra duyan geldi... Hemen bir davara saldırmak istediler, geceletmek, ağırlamak... Yolcu yolunda gerek... Helalleşip ayrıldık...

Bir başka köye uğradım...

Aradığım dimdik karşımdaydı, sarıldı boynuma bihoş olduk ikimiz de... Yakalanmamıştı daha, ama olacaktı birgün, ergeç olacaktı, kim güçlüdür Devlet'ten? Birgün olacaktı bu, ya ölü, ya diri...

"Hoş gelmişsan" dedi... "Hayırdır?"

"Bakayım dedim, mayınlar çiçek açar mı açmaz mı? Hani demiştin ya Ankara'da, mayınlar çiçek açmaz diye, gelmişim yine, şu mayın dalgasına, hükümet kaldıracak mayınları, bilirsin yıllardır uğraşırım mayınlarla kaldırılsın diye, kaldırılsın, çiftlikler örnek köyler kurulsun buralarda, kooperatifler neyim, olmasın artık mayınlı ölümler, ölecek rahat ölüm döşeğinde ölsün gayrı, bu iş için geldim..."

Çöktük duvarın dibine... Diğer bebeler sardı kollarını boynuma, dalıma "Fikret amo" gelmiş diyerek... Adlarını karıştırıyorum...

Mayınların çiçek açmadığı topraklara yakındı eski köyleri. Büyük bir köy idi... 1961 baharında yine deli danalar gibi dolanırken Harran ovasında yolum düşmüştü o köye... Uyanıktı insanları ve valiliğin genelgesine uyup, köye gelen yabancıyı "casus" belleyip sıkı bir soruşturma yapmışlar idi! Soruşturma bitip zararlı bir kişi olmadığım anlaşılınca köy odasında dertleşmiş idik... Alevi ve sünni inançlı kişiler yaşıyor idi aynı köyde birlik ve dirlik içinde, herkes saygılı birbirine, kız alıp vermeler bile olmuş zaman zaman!

Köyü dolaşmış idim tek başıma, fotoğraflar çekerek ve kalakalmıştım tavukların eşelendiği köy alanında, yanıma yaklaşmıştı makas değmemiş bıyıklı birisi, buyur etmişti, "Gelasın çadıra", yürümüştük bir süre, köyün az ötesinde kocaman, kocaman bir kara kıl çadır... Fırlamıştı belki bin kiloluk bir genç, makas değmemiş bıyıklı, gülecen, sevecen... Gepegenç güzel bir kadın eğilmişti çizmelerimi çekmek için, şaşırıp oturakalmıştım! Sonra çadıra girende, belki altı yedi minder atmışlardı altıma, yükselmiştim onlara göre, bin yaşında bir ana gelmişti, her yanı dövmeli, hoş gelmişsan diyerek uzanıp öpmüştü dudaklarımdan, candan... Sonra hemen bir kuzu kesilmişti, pirinç pilavı edilmişti, el yıkamaya çadırdan çıkanda bir kız bebesi lüks bir sabunun kağıdını yırtıp uzatmıştı elime, ibrikten sıcak sular dökerek... Üç kızı vardı kara çadırın sahibinin. Arap atları vardı yaman, koyunları, böyle tanışmış idik zamanın bahrinde bu insanlarla...

Her yıl bazen iki kez gelir oldum bu insanların arasına... Çocuklarımla geldim, arkadaşlarımla geldim, buralara gelip gezmek isteyen yabancı dostlarımı saldım bu can-dost evine... Kapı açıktı insanlara, dini imanı ne olursa olsun...

Bizimkilerin onuncu kız çocukları oldu yıllar içinde... Her geldiğimde köye, bizim yengenin kucağında vardı taze bir bebe, bir de karnında... "İnşallah bu kez erkek olur be..." İnşallah çekerdik yine hep bir ağızdan... Buralarda "amca"ya, "amo" derler... Bebeler büyüyordu, geldi mi Fikret amoları atlarla üstüme, armağanlarını verir idim, gülüşürdük... Sonra bir başka dost bir başka can, alırdı sazı eline, başlardı hoyratlar söylemeye...

"Jeep" icadolmuş idi... Sonra atlar satıldı, o canım arap atlar! Her gelişimde köye, yeni bir yeğen buluyordum, kız, kız, kız... Adlarını koyup gider oldum, kimi kez geleceğin, kız olursa şu, oğlan olursa şu gibilerine...

"O" da büyür idi... Yaman bir delikanlı oluyordu, saygılıydı, kapardı arabadan eşyalarımı, uyku tulumlarını, çadırı, fotoğraf makinası çantalarını...

Köyün muhtarı ile akraba idiler, muhtar da "can"lardan idi...

Derken "O" evlendi...

Sonra mı?

"6.1.1978, saygı değer abim, satırlarıma başlamadan önce sonsuz selamlarımı sunar, ellerinden öperim.

Bu mektubu size yazarken çok mutluyum, memleketten bana bir hayırlı haber geldi. Bu müjdeyi size de sunmak istedim... Abimin bir oğlu olmuş, umarım siz de en az benim kadar sevineceksiniz.

Fikret abi daha nasılsınız iyi misiniz, iyi ve neşeli olmanızı ulu Tanrıdan dilerim.

Siz de bir miktar benim tarafımı soracak olursanız çok iyiyim, sıhhatim yerinde her ne kadar da iyi desek yine mahkumuz abi, sağlık olsun. .....tarihinde Ankara Kapalı Cezaevinde tutuklanmıştım. Balgat'ta kayınbiraderime kurşun sıktım yaralamaya teşebbüs suçundan 9 ay orada yattım 1 Aydır Haymana cezaevinde yatmaktayım, şimdi ise 4,5 ayım kaldı cezanın bitmesine..."

Herşey böyle başladı...

Köylü dostumun sonunda 11. çocuğunun oğlan olduğunu Brüksel'den gelen bir başka mektuptan öğrenmiştim! Türkiye'ye röportaj yapmaya gelen yabancı bir gazeteci çiftçi daha rahat fotoğraf çeksinler, halkımızı daha iyi tanısınlar diye köylü dostuma göndermiştim... Onlar köyde iken nihayet bizim dostların nurtopu gibi bir oğulları olmuş sonunda, bunu bize memleketlerine döndükten sonra yazdıkları uzun mektupta müjdelemişlerdi...

Ne var ki, Haymana cezaevindeki delikanlının çıkmasına da 4.5 ay kalmıştı...

....

Ayaksızdı karşımdaki de.... Tahtaydı, mayına basmıştı da!

"Kaç yaşındasın sen?"

"Ellibeş..."

"Nasıl oldu da kaptırdın ayağını, ne kadar oldu mayın değeli?"

"Onaltı yıl oldu"

"Sakat maaşı alıyor musun sen de?"

"Hee, alıyorum, ikibinbeşyüz üç ayda, ama bizi idare etmiyor"

"Nasıl oldu da kaptırdın, onu bir anlat bakalım"

"Parasızdık... Çolik çociğimiz boynumuzda... Aç... Susuz... Fabrike yok, bişey yok... Terla yok... İşte bir agaç gibi burda toprakta yetişiyoruz... Mecbur olduk Suriye'ye gidiyoruz... Suriye olmasa biz acdan ölürüz! Bakan yoook, soran yok... Şimdi benim şahsen ondört nüfus bakıyorum, onüç çociğim var!"

—Mayınlar kaldırılsın mı?
—Kaldırılsın, tamamiyle

Aradığım dimdik karşımdaydı sarıldı boynuma

"Onlardan da giden var mı mayına?"

"Yoktur... Getmiştim, biraz alayım dedim, bu yana gettim, o yana gettim iş bulayım dedim olmadı, sonra vurdum mayına, karşıya! Tarlada mayına bastım!"

"Peki kaçıncı geçişindi, hangisinde oldu basma?"

"İkinci.. İki ay arayla gitmiştim... Geceydi, yirmi otuz kişiydik. En arkadaydım, bana değdi! O mayın bana tesadüf etti! Geceydi, arkadaşlar gidiyordu ben de en arkada, bir baktım yumuşak bişeye bastım ben farkına vardım mayın olduğunu, ayağımı çeker çekmez bi gümüledi! Beni ateş tutuşturdu, arkadaşlar geldiler ateşi söndürdüler... Epey yandım, arkadaşlar beni kurtardı, beni sırtına aldiler geri getirdiler, hayvana koydular, araba da yoktu o zaman, eşeğe bindirdiler, eşeğe bindirdiler sonra şoseye vardık, orada beni arabaya bindirdiler Antebe tedaviye götürdüler... Orada ayağımı kestiler!"

"Sallanıyor muydu bacağın, sen farkında mıydın?"

"Sallanıyordu, farkındaydım, görüyordum, dizden aşağı... Oniki gün yattım çıktım!"

"Ailen ne yaptı?"

"Ailem başını saçını yoldu yoldu ama boş..."

"En büyük çocuğun kaç yaşındaydı o zaman, köyde mi şimdi?"

"Oniki onüç yaşında vardı, evet burda köyde, işte şu sarı mintanlı..."

"Gel bakalım delikanlı, gel şöyle yanıma, sen babanın mayına düştüğünü nasıl haber almıştın, hatırlıyor musun, de bana?"

"Yatıyordum, haber verdiler dediler senin baban mayına düşmüştür... Anam ağlıyordu..."

"Akuy, fakiriz, açız... Bu Suriye bizi mahvetmiştir... Çünkü bizim gelirimiz yoktir, geliri olmadı mı mecbur oluyoruz çocuklarımız kakıyor, çocuk kakınca bakıyor elimizde bişey yok, bir eğlence yok, çalışacak biyer yok, nere gidecek? Tarla yok, iş yok!"

"Bu mayınlar kalksın mı açık deyin bana?"

"Kalsın, ya tamamiyle mayınlansın, yani belayı önlesin, ya tamamiyle kaçağı önlesin, yahut da serbes etsin! Serbes etsin, onlar gelip mallarını satsın, biz malımızı satalım bir çarşı olsun, pazar gibi... Senede ne kadar kaza oluyor, insan gidiyor, ne kadar asker gidiyor, asker de çok ölüyor, sivil de ölüyor... Müsademe oluyor vuruyorlar askerleri..."

"Senin gibi kaç kişi var burada?"

"İki, üç... Dört... Beş.... Tam altı kişi var!"

"Neydi bu köyün adı?"

"Suveyde... Karaca... Yeni adıdır Karaca... Afedersin soracam, ne olacak bizim halimiz, afedersin yani biz davar gibiyik, davar nasıldır, biz öyle adamık! Sağımızı bilmiyoruz, solumuzu bilmiyoruz, nerde geleceğimizi bilmiyoruz, bakıyoruz iş yok, tarla yok, fabrika yok, bizim burası namlıdır, bizim burası en fakirdir, çok fakirdir, biz çok fakiriz..."

"Ama mayından mal getiren de çok zengin oluyor?"

"Zengin yine zengindir! Çok zengin olan da kaçağa gitmezler artık... Bırakıyor"

Kahve içiyorduk!

"Yahu kahvenin kilosu kaça burada?"

"Valla bilmiyoruz!"

"Yahu kahve ikram ediyorsunuz, fiyatını bilmiyorsunuz, nasıl olur bu? Keka(1) bişey sordum?"

"Üçyüzdür efandım!"

"Yahu ikibin mi neymiş İstanbul'da?"

"İkki bin? Abooooo!.."

Kadınlar... bizim kadınlarımız
gözleri hep ufuktadır
bir umut gözlerler, bir umut...

(1) Keko, (Kürtçe): Kardeş

YARIN:
AYŞE'NİN BAŞINA BİR GÜVERCİN KONDU

SPOR SPOR

DÖNDÜK KENDİMİZE

Lider Trabzon, Gaziantepspor karşısında

Avrupa Uluslar Kupası için Batı Almanya ile oynanan karşılaşma nedeniyle ara verilen birinci Türkiye Ligi'ne bu hafta 8 ayrı kentte yapılacak karşılaşmalar ile devam edilecek.

GAZİANTEPSPOR-TRABZONSPOR

Lider Trabzonspor'u bu hafta zorlu bir deplasman bekliyor. Son haftaların başarılı takımı, Gaziantepspor liderin yenilmezliğine son vermek amacıyla karşılaşmaya hazırlandı. Lider Trabzonspor ise, hem yenilmezliğini hem de liderliğini yitirmemek için yola çıktı.

RİZESPOR-GALATASARAY

Haftanın bir diğer önemli karşılaşması Rize'de. Ligde dördüncü sırada bulunan ve Trabzonspor'u takip eden Rizespor'un amacı 2 puan. Son haftalarda başarılı sonuçlar almaya başlayan Galatasaray Rize'den puanla dönebilme uğraşında. Gerek evinde Beşiktaş'ı, gerekse İstanbul'da Fenerbahçe'yi yenme başarısı gösteren Rizespor, İstanbul'un üçüncü büyüğü Galatasaray karşısına da aynı başarıyı göstermek için karşılaşmaya çıkacak.

FENERBAHÇE-BURSASPOR

Ligin son haftalardaki iki başarısız takımı bu hafta İstanbul'da karşı karşıya geliyor. Ligin alt sıralarından kurtulma savaşımı veren Fenerbahçe, uzun süren hazırlık devresinden sonra karşılaşmadan iki puan ile ayrılma amacında.

KAYSERİSPOR-ESKİŞEHİRSPOR

Özellikle Kayserispor açısından büyük önem taşıyan bir karşılaşma. Ligin alt sırasında yer alan Sarı-Kırmızılı ekip sahaya mutlak iki puan için çıkacak. Eskişehirspor'un amacı ise bir puan

GÖZTEPE-ADANA DEMİRSPOR

İzmir'deki karşılaşma'da Göztepe'nin amacı iki puan. 13 puanlı Göztepe'yi bir puan geriden izleyen Adana Demirspor da puan için sahaya çıkacak.

ADANASPOR-ALTAY

Aynı kentin bir takımı İzmir'de oynarken diğer takımı Adanaspor kendi sahasında yine İzmir takımlarından Altay ile oynuyor. Lig ikincisi Altay puan için oynayacak. Düşme hattından kurtulmak isteyen Adanaspor'un hedefi de iki puan. Ligin zorlu karşılaşmalarından biri.

ORDUSPOR-DİYARBAKIRSPOR

Her iki takım açısından da önemli bir karşılaşma niteliği taşıyor. Ligin alt sıralarında bulunan Orduspor, bir puan üzerindeki Diyarbakırspor'dan evinde iki puan almak için oynayacak.

ZONGULDAKSPOR-BEŞİKTAŞ

Gerek Beşiktaş, gerekse Zongultakspor karşılaşmaya büyük önem veriyor. Lider Trabzonspor'un 3 puan gerisinde ve ligde üçüncü sırada bulunan Beşiktaş, deplasmanda ligin sondan üçüncü sırasında yer alan Zonguldakspor'dan puan alma amacında. Ev sahibi Zonguldakspor'da tehlikeli bölgeden kurtulma çabası veriyor.

Bakanlığın kapı dışarı ettiği sporculara Ankara Belediyesi sahip çıktı

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü tarafından 19 Mayıs Stadı çevresindeki barakalardan çıkartılan ULusal haltercilerle atletlere, Ankara Belediyesi kalacak yer buldu. Sporcuların Keçiören yolu üzerindeki Güçsüzlür Yurduna yerleştirilmesi kararlaştırıldı.

Bu konuda bir açıklama yapan Ankara Belediye Gençlik Külübü Başkanı Muzaffer Eryılmaz şunları söyledi:

"Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü'nün sokağa attığı bu sporcularımıza sahip çıkmayı Ulusal bir görev kabul ettik ve gerekeni yaptık."

Ecevit

(Baştarafı 1. Sayfada)

rılması gereklidir" dedi. AP ile diyalog kurulması için 4 şart öne süren Ecevit, Demirel' in önce kendi aklına koyduğu önlemleri uygulamaya geçtikten sonra diyalog aramaya başladığını söyledi.

MHP yöneticilerinin siyasal cinayetlerden yakalandığını, Demirel'in ise bunların desteği ile hükümet olduğunu savunan Ecevit, "Bana sağcılar da, milliyetçiler de suç işliyor dedirtemezsiniz. yakalaşımını Demirel sürdürmektedir. Onun da ötesinde eylemlerin ve cinayetlerin önemli bir bölümünden sorumlu olanların desteğiyle, daha doğrusu onların köstegiyle terör yangınını söndürmeye, cinayetler salgınını durdurmaya —sözüm ona— uğraşmaktadır" dedi.

CHP Genel Başkanı Ecevit, AP ile diyalog kurabilmek için sürdüğü 4 koşulu şöyle sıraladı:

1— Şiddet eylemlerinin teşhisinde, şiddet eylemlerindeki tırmanışı durdurabilmek için gerekli yaklaşımının saptanmasında ve şiddete karşı mücadele ederken demokrasiyi esirgeme konusunda ana muhalefet partisiyle olabildiğince görüş birliğine varmanın yollarını araştırmak üzere bizimle diyalog kurmalıdır.

2— Şiddet eylemlerindeki tırmanış konusunda, hükümetin kuruluş biçiminden kaynaklanan kaygılarımızı, önyargısız olarak değerlendirmeyi içine sindirmelidir.

3— Önceden saptanabilecek makul bir süre içinde böyle bir diyalog yürürken, önlemlerle ilgili meclis görüşmelerini ertelemeyi, sağlıklı ve geçerli bir diyaloğun kesin gereği olarak kabul etmelidir.

4— O arada, önlemler paketinin dışında bırakılan ve bizce büyük önem taşıyan tasarının da meclis gündemine alınabilmesi için, grup yöneticilerinin verdikleri sözü tutarak, hükümet yetkisini kullanmalıdır.

Çağrının ayrıntılarını belirlemek ve partimin beni hangi noktaya kadar yetkili kılacağını saptamak üzere ben, konuyu, 27 aralık günü Millet Meclisinde yaptığım konuşmadan önce genel yönetim kurulunda görüşmeye başladım"

Kamu

(Baştarafı 1. Savfada)

şar Özurkut ile 3 arkadaşı görevlerinden alınarak , Ankara dışına atanmışlardır. Yaşar Özorkut Diyarbakır'a, Süleyman Alberkin Erzurum'a, Turhan Dursun Trabzon'a, Turhan Sabuncuoğlu Van'a gönderilmiştir.

Köyişleri ve Kooperatifler Bakanlığı'na bağlı Kooperatifler Genel Müdürlüğünde ise 3 'ü bayan olmak üzere 9 daire başkanı ve bölge müdürünün Ankara'daki görevlerine son verilmiş, bu kişiler doğu ve güneydoğu illerine gönderilmişlerdir.

Kooperatifler Genel Müdürlüğü yöneticilerinin daha alt bir görevle atandıkları yerler şöyledir:

Rıfat Dağ Samsun, Mustafa Koroğlu Trabzon, Ayten Çopur Van, Şükran Seyhan Muş, Yıldız Tavmen Mardin, Selami Güner Erzurum, Turgut Genç Van, Cengiz Alcacı Trabzon, Sinan Anbar Erzurum.

TRT—DER Ankara Şubesi Başkanı Nevzat Şenol tarafından bugün yapılan açıklamada, TRT'deki kıyımlar kınanmış, mesleklerinde yetkin ve uzun deneyim sahibi olan arkadaşlarımıza karşı yapılan bu anti demokratik uygulamanın biran önce durdurulması gerekmektedir" demiştir.

ABD

(Baştarafı 1. Sayfada)

artık "güvenilir bir para birimi olmaktan çıktığını" öne sürüyorlar.

Bu gelişmeye yol açan nedenler arasında, Birleşik Amerika'nın ekonomik ve siyasal açıdan,bütün dünya çapında "güvenirliliğini" yitirmesi, genel siyasal gelişmeler ve genel olarak petrol, özel olarak enerjinin dünya ekonomisindeki etkinliğinin artması sayılmakta.

Ekonomistler, batı sistemi içinde yeralan birçok ülkede dolara karşı duyarlığın arttığını, İran ve Afganistan'daki gelişmelerin bir anda mali ve parasal sonuçlar doğurabileceğini ifade ediyorlar. Amerikan Doları'nın, başlıca para birimleri karşısında dengesiz bir gelişimle sürekli değer kaybetmesi, bu para biriminin uluslararaşı alış-veriş aracı niteliğini kaybetmesi sonucunu doğuruyor. Geçen yıllarda da izlenen bu gelişme karşısında petrol üreten belirlenmesi yönünde gösterdikleri eğilim giderek güçleniyor.

Asılyazıcı

(Baştarafı 1. Sayfada)

tıkları açıklamalarda "Bu tutum ülkemizde geliştirilmekte olan tiyatro sevgisini azaltacaktır" dediler.

Öte yandan Şehir Tiyatroları Genel Sanat Yönetmeni Hayati Asılyazıcı'da bu konuda yaptığı açıklamada "Görevden alınma, örtülü MC hükümetinin sanata uyguladığı yeni bir sansür ve el koymadır" diyerek özetle şunları söyledi:

"Hükümet sanatın halka gitmesini istememektedir. Sanattan korkmaktadır. Sanatın çağdaş yapısı kendi geri kalmışlıklarıyla kendi bağımlılıklarıyla çelişmektedir. Halkımız Cüneyt Gökçer'den sonra ilk defa bu devletin bir tiyatrosu olduğunu görmüştü. Cüneyt Gökçer yıllarca bu tiyatroyu halkın vergileriyle mutlu azınlığın tiyatrosu olarak yapmıştır"

Sermaye

(Baştarafı 1. Sayfada)

temsilcisi "Devlet devlet olduğunu göstermelidir" diyerek işverenlerin özellikle işçi ücretlerini dondurmak istedikleri bu dönemde katı bir sıkıyönetime olan isteğini de açıklıyor. Ancak bu arada İstanbul Ticaret Odasında yapılan indekslerde çıkan rakkamlar fiyat artışlarının özellikle dar gelirliler için dayanılmaz bir hal aldığını açıkça göstermektedir.

1971-12 Martı'nda anarşiye karşı önlemler bahanesiyle getirilen ve sürdürülen uygulamalar emekçi gelirlerini hızla azaltırken, kodaman firmaların kârlarını hızla arttırmıştır. Şöyle ki: 1970'den-1974'e emekçi gelirleri örneğin demir - çelik işçilerinde % 14, kamu kesimi çalışanlarında ise % 38 oranında satın alma gücünden yitirmiştir. Yurt içi gelirler dört yılda % 21 artarken işçi ve memur gelirlerinin azalışı sonucu kodaman 100 firmanın karları ile beslenen öz varlık artışları yuvarlanan bir kartopu örneği kabardıkça kabarmıstır.

Türkiye genelinde işçi ücretleri satı alma gücü ise 1971 yılında % 5.1 , 1972 yılında % 1.4 ve 1973 yılında ise % 3.9 oranına düşmüştür.

Hayat pahalılığı ve kuyruklar gün geçtikçe dayanılmaz bir hal alırken , son günlerde meydana gelen artışlara değil halkın artık resmi istatistiklerin bile yetişebilmesi söz konusu değil.

Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan toptan eşya fiyatları indeksine göre 1979 yılı başından ağustos ayına kadar geçen süre içinde toptan eşya fiyatları yüzde 48.9 arttı. İstanbul Ticaret Odasınca hazırlanan indekslerde ise 1979 yılının ilk sekiz ayında toptan eşya fiyatlarının yüzde 53.5 artış gösterdiği kaydedildi. Ancak Ağustos ayından bu yana geçen son dört ay içinde meydana gelen artış tüm istatiktikleri yıktı ve besin maddelerindeki artış % 72, yakacak da % 156 artış gösterdi.

İstanbul Ticaret Odası kasım ayı indekslerine göre besin fiyatlarındaki artış yılın ilk sekiz ayında % 63.6'dır. Yine besin maddeleri bir ay öncesine göre % 7.7 lik bir artış göstermektedir. Yakacak ve enerji maddeleri fiyatları ise yılbaşına göre yüzde 53,7 bir yıl öncesine göre ise % 111.6 artmıştır.

Dokuma eşya fiyatları ise 1979 yılı başına göre % 50.3 geçen yıla göre % 81.3 arttı. Hayat pahalılığı hızının 1980 yılında bu oranların çok üstüne çıkacağını söylemek için dünya çapında bir kahin olmaya gerek yok.

Resmi açıklamalar artık hayat pahalılığının ulaştığı boyutları göstermekten çok uzak. Kaldı ki piyasa fiyatlarının resmi fiyatların çok üstünde hüküm sürdüğü de görülmektedir. Özellikle bulunmayan besin maddeleri ve yakacak fiyatları tüm istatistik duvarlarını aşmıştır.

Piyasada bulunmayan odun, kömür, mazot, benzin,fuel-oil'in karaborsa fiyatları her geçen gün değişmekte ve günlük artışlar halkın yaşamını dayanılmaz bir şekilde etkilemektedir.

Kaymakam ve vali

(Baştarafı 1. Sayfada)

atamaların "haksız" olduğunu savundu ve Cumhurbaşkanından, kararnameyi imzalamamasını istedi. Türk İdareciler Derneği yetkilileri,konuyla ilgili olarak, "Birçok arkadaşlarının tayinlerinin yeni gerçekleştiğini ve bunların yeni görev yerlerine 2-3 ay gibi kısa bir zaman önce ulaştıklarını" belirterek ,hazırlanan yeni kararnameyle Ocak ayı içinde bu kişilerin yeniden yerlerini değiştirmek zorunda kalacaklarını, aynı zamanda kötü hava koşulları yanısıra, süregelen mazot yokluğunun da uygulamada birçok aksamalara neden olacağını belirttiler. Dernek yetkilileri, bu arada, atamaların 100'e yakın bölümünün başvurulduğunda "Danıştay"dan geri dönebilecek nitelikte olduğunu savundular.

Carter

(Baştarafı 1. Sayfada)

bölgelerinin tanklı ve tam teçhizatlı askerler tarafından tutulduğu gece sokağa çıkma yasağı ilan edildiği açıklandı. Darbe sırasında meydana gelen çarpışmaların en aşağı dört saat sürdüğü bildirilirken, ölü sayısı hakkında bilgi verilmedi.

Küntay

(Baştarafı 1. Sayfada)

Öte yandan Turizm ve Tanıtma Bakanı Barlas Küntay, İntercontinental Oteli'ndeki grev ile ilgili olarak, "Bizi otelin sahibi değil, sadece otelin işletmeye açılması ilgilendiriyor. Bazı Türk işletmeciler, oteli işletebilmek için başvurdu. Oteli kısa sürede turizme açmak istiyoruz" dedi.

Siyasal yabancılaşma ve CHP

(Baştarafı 2. Sayfada)

gerçekleşmesiyle özgürlüğe ve bağımsızlığa hizmet eder. Aksi halde, yalnızca seçkinlerin örtülü egemenliği için bir kılıf olmaya devam eder.

Çalışanlar özgür ve bağımsız örgütlerini oluşturamadıkça çıkarlarını savunacak temsili örgütleri kurup isteklerini demokrasi dediğimiz pazarlık masasına süremezler. Temsil edilemeyenlerin çıkarları ise toplumun kaynaklarının paylaşıldığı masada hep var olanların (güçlü olanların) elinde kalır, kalacaktır. Nitekim CHP yönetimi süresince de böyle oldu. Oysa CHP'yi iktidara getirenler emekçiler ve çalışan orta sınıf idi. Ekonomik açıdan hep özveride bulunanlar onlardı. Özverili olmaya da devam edeceklerdi. Yeter ki ilerde sözlerini duyurabilmelerine olanak sağlayacak demokratik hak ve özgürlükleri onaylansın ve yasal güvence altına alınabilsin. Bu konuda CHP en büyük gafını yaptı. Sanıyorum CHP'nin gözden bu kadar çabuk düşmesi artık siyasal bilinci iyice oluşmuş, beklentileri iyice billurlaşmış sosyal tabakalara dayanıyor olmasında idi. Ne yazık ki CHP bu tarihsel fırsatı iyi kullanamadı.

Gerçekten de seçim sonuçlarına baktığımızda, özellikle CHP'nin kalesi olarak bilinen büyük kentlerde büyük oy kayıplarına uğradığını görmekteyiz. Geri çekilen desteğin (oyların) bir bölümü özellikle AP'ye giderken hatırı sayılır bir bölümü de seçim sürecinden çekilmiştir. Diğer bir deyişle, CHP'yi daha önce destekleyen seçmen son seçimde hiç bir siyasal partiyi desteklememiştir. Bu davranışın adına siyaset biliminde siyasal yabancılaşma deniyor. Siyasal yabancılaşmanın CHP seçmenlerinde görülmesi ilginç. Bunun nedenlerine kısaca değinmek gerekir.

Yabancılaşma, seçmenin 1)sistem karşısında ya bireysel olarak, ya da desteklediği örgütün güçsüz kalması yüzünden; 2)sistemin düzeltilemeyecek kadar yozlaşmış olmasından; 3) ya da desteklediği siyaset organları ile diğerleri arasında anlamlı bir fark olmamasından kaynaklanabilir. Yabancılaşma duygusunun bir davranış olarak dışa yansıması ise, 1)siyasal geleneklere, kurallara ve kurumlara karşı çıkma; 2)onların meşruluğunu benimsememe ve bir karşı-kültür oluşturma, ve; 3)siyasal ilgisizlik, seçim sürecinden geri-çekilme, biçiminde belirebilir.

Bu açıklamanın ışığında denilebilir ki, CHP'li seçmen, desteklediği partiden kendi tekil gücünü sistemde gereken değişiklikleri gerçekleştirmek için "büyülterek", bir siyasal kaldıraç olarak kullanmasını beklemiş, ama hayal kırıklığına uğramıştır. CHP'li seçmen, partisinin tüm vaatlerine karşın, partinin ataletinden dolayı sistem karşısında yenik düşmüştür. Güçsüzlük duygusunun sorumlusu olarak da partisini suçlamıştır doğallıkla. Ama aynı seçmen kitlesi, barışçı ve demokratik yapısından ötürü, karşı-kültür oluşturup, toplumun tüm değerlerine ve kurallarına başkaldırmak yerine, küskünlüğünü bir protesto davranışı biçiminde dışlaştırmış ve seçim sandığına gitmemiştir. Bu davranış, demokrasi ticareti yapanlara, bir kriz döneminde bile vurulabileceği anlaşılan, şamardır. CHP bu şamarın hâlâ etkisindedir. Silkinip, yitirdiği desteği kazanması ise, sosyal demokrasi denen azgelişmiş bir ülke için tarihsel yanılgıyı artık sürdürmemesine bağlıdır. Çünkü şimdiye dek yaptığı sosyal demokrasi adına emekçiler zararına kapitalizmin bunalımını çözmeye çabalamaktır. Şimdi yapacağı ise, çağdaş sol olmamanın geri kalmış bir ülke açısından içeriğini gerçekçi olarak saptamaktır. Öyle sanıyorum ki CHP'nin bu tarihsel misyonu yüklenmesi ne mevcut kadrosu ne de programı ile mümkündür. Türkiye'deki tüm ilericilerin görevi bu boşluğu kendi temsili organlarının koalisyonundan oluşan bir siyasal örgütle doğrudan doldurmalarıdır.

NE ALIRSAN 12.5

VERMEYİNCE VERESİYE KARZIMAL NEYLESİN CEBİ DELİK KEMAL

KEMAL İSSİZLİK AÇLIK EVSİZLİK EFKARINDA...

GARİP

Halkın Gazetesi
Demokrat

Çatalçeşme sok.No:50
Cağaloğlu/İSTANBUL
Telefon: 28 08 15
Yıl: 11 Sayı: 3247/5
Ankara Bürosu:
Konur Sok. 24/19
Kızılay/ANKARA
Telefon: 17 01 41

BAS—SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör Arslan B. KAFAOĞLU

Yazıişleri Yönetmeni Bülent ÖZÜKAN

Sorumlu Yazıişleri Müdürü Işık YURTÇU

Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASÜ

ABONE KOŞULLARI
Yurt içi
3 aylık 675.— TL
6 aylık 1350.— TL.
1 yıllık 2700.— TL.
Yurt dışı
3 aylık: 1350
6 aylık: 2700
1 yıllık: 5400

İLAN KOŞULLARI

2,3. sayfalar (süt.cm)	400 — TL.
Devam sayfaları (süt-cm)	450 — TL.
İlan sayfaları (süt-cm)	320 — TL.
Doğum, nişan, evlenme, ölüm, teşekkür (1 süt, 5 cm)	700 — TL.
Yayın ilanları	400 — TL.
Küçük ilanlar (kelimesi)	10 — TL.

Demokrat ofset tesislerinde hazırlanmış Hürriyet ofset tesislerinde basılmıştır.

DEMİREL'İN EKONOMİ POLİTİKASI

Yerli ve yabancı tekellere sınırsız ve koşulsuz hizmet

(DEMOKRAT ARAŞTIRMA SERVİSİ)

Amerikan etkinliğindeki "The Middle East"(Orta Doğu) dergisi Demirel'in hükümet kurmasını "Tehlikeli ve zor bir görev" olarak niteliyor...

" 'TÜRKİYE TARİHİNİN EN BÜYÜK BUNALIMI', NE AP'NİN İLERİ SÜRDÜĞÜ GİBİ CHP HÜKÜMETİNİN BECERİKSİZLİKLERİNDEN, NE DE, CHP'NİN İLERİ SÜRDÜĞÜ GİBİ, MC'NİN UYGULADIĞI SAVURGANLIĞIN VE BIRAKTIĞI ENKAZIN SONUCUDUR."

Bilindiği gibi, içinde bulunduğumuz dönem, hemen herkesin "tarihimizin en büyük bunalımlı dönemi" olarak tanımladığı bir dönemdir. Bu bunalım üzerine çeşitli görüşler ve çıkış yolları önerilmektedir. Bu çeşitli görüş ve çözüm önerilerinden birisi de, hiç kuşkusuz yeni Demirel hükümetinin programıdır. Demirel hükümetinin ekonomik bunalıma koyduğu teşhis ve getirdiği çözüm önerilerinin değerlendirilmesi için, öncelikle var olan ekonomik bunalımın bir çözümlemesini yapmak gereklidir. Bu çözümleme yapılmadan Demirel Hükümetinin ekonomik politikasının nedenleri ve sonuçları üzerine tartışma yapmak ise anlamsızdır.

EKONOMİK BUNALIMIN İKİ ÖZELLİĞİ VE BOYUTLARI

Bugün Türkiye'de yaşanmakta olan ekonomik bunalımın belirgin iki özelliği vardır.

Bunlardan *birincisi*, ekonomik bunalımın Türkiye'nin yapısından kaynaklanması, yani *yapısal* olmasıdır. Emperyalizme bağımlı ve yukardan aşağıya bir süreç izleyerek gelişen çarpık kapitalizm, özellikle İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşı sonrasında, kendine özgü bir sermaye birikim süreci oluşturmuştur. Bu birikim süreci, ithal ikamesine(1) dayalı ve iç pazara dönük bir sanayileşme stratejisi tarafından belirlenmiştir. Türkiye gibi bağımlı kapitalist ülkelerin izlediği ithal ikamesine dayalı sanayileşme stratejisi, emperyalizme olan yapısal bağımlılığı nedeniyle yapısal bir dengesizlik içersindedir. Başka bir deyimle bağımlı kapitalist ülkelerde tüketim malları, ara malları üreten sektörler arasındaki karşılıklı içsel ilişkiler sürecinin var olmayışı ve tersine, bu sürecin dışsal ilişkiler tarafından belirlenmesi, kapitalizmindeki sektörler arasındaki eşitsiz gelişimin neden olduğu bunalımlardan farklı bir yapısal bunalım olgusunu ortaya çıkarmıştır. Şöyle ki; kapitalizmin kendi iç dinamiğiyle geliştiği ileri kapitalist ülkelerde tüketim malları ve ara malları ile yatırım malları üreten sektörler arasında bu sektörlerde üretim sürecinin akışını sağlayan zincirleme bir alışveriş ilişkisi vardır. Sektörlerde görülen farklı gelişim eğilimi, bu alışveriş ilişkisinde bunalımlara neden olur. Oysa bizim gibi emperyalizme bağımlı ülkelerde, sektörler arası ilişki sürecinin ağırlıkla dışsal ilişkiler tarafından belirlenmesi emperyalist kapitalist ülkelerdekinden farklı bir bunalım olgusu yaratmaktadır. (Örneğin, Türkiye'de bir dokuma bezi üreten fabrikanın makinelerinin teknolojisinin emperyalist tekellerden alınması, vb.)

Yaşanmakta olan ekonomik bunalımın *ikinci* özelliği ise, *sürekli* olmasıdır. Ekonomik bunalımın sürekliliği, emperyalizme bağımlılık ilişkisinin doğal bir sonucudur. Başka bir deyimle, bağımlılık sürdükçe, yapısal bunalım da sürecektir. Sürekli yapısal bunalımın boyutları ise konjonktüreldir. Dünya ekonomisindeki dalgalanmalara bağlı olarak, ülkemizdeki bunalım, belirli dönemlerde had safhalara ulaşmaktadır. Bu konuda en güncel örnek, dünya petrol bunalımıdır. Petrol bunalımı ve buna ek olarak işçi dövizlerinde ortaya çıkan azalma, Türkiye'deki ithal ikamesine dayalı sanayileşmenin (aslında, *sanayileşmemenin*) tümüyle dışarıya bağımlı olarak gelişmesi, bu sanayileşmenin ihtiyaç duyduğu ithalat harcamalarını sürekli arttırırken; işçi dövizlerinin azalması ve petrol ithalatına daha fazla kaynak ayrılması, sanayicilerin artan ithalat harcamalarının karşılanmasını önlemektedir. Aslında, Birinci ve İkinci Beş Yıllık Planlar AİD ve OECD kredileri ile 12 Mart dönemi koşulları ve işçi dövizleri, bunalımın derinleşmesini geciktirirken, sözkonusu iki dışsal etken, ekonomik bunalımın bugünkü had safhaya erişmesi sürecini hızlandırmıştır.

İşte, "Türkiye tarihinin en büyük bunalımı" bu koşullarda ortaya çıkmıştır. Bu bunalım, ne AP'nin ileri sürdüğü gibi CHP hükümetinin beceriksizliklerinden ve yönetim hatalarından çıkmıştır, ne de, CHP'nin ileri sürdüğü gibi, MC'nin uyguladığı savurganlığın ve bıraktığı enkazın sonucudur. Bunalım, tüketim malları sektöründe yoğunlaşan ve sermaye malları sektörüne geçemeyen ithal ikamesi sanayileşme stratejisinin sonucudur. Başlangıçta bağımlılığı ve dış açıkları azaltmak amacıyla uygulanmaya çalışılan strateji, süreç içinde bağımlılığı ve dış açıkları daha üst düzeylere çıkartan bir sonuç yaratmıştır. İthal ikamesi stratejisinin daha fazla ithalata yol açması ve döviz tüketimini arttırması aslında stratejinin yapısı gereğidir. Süreç içinde girdi ve aramalı ithalatının sürekli artması karşısında, ithalat ve ihracat dengesinin bozularak açık vermesi ve bu açığın giderek büyümesi karşısında, Türkiye dış borçlanma ve işçi dövizleri ile bir süre dayanabilmiştir. Öte yandan dolar, petrol ve daha sonra da işçi dövizleri girişinin yavaşlaması sonucu, bu strateji tıkanma noktasına gelmiştir. Bunalımın had safhada olmadığı dönemlerde devalüasyonlar ile kısmi çözümlere kavuşan ve bir ölçüde rahat nefes alabilen sistem için, bugün artık, yüksek oranlı devalüasyonlar hiç çözüm getirmemektedir. Mevcut dışsal koşullarda, yani yükselen petrol fiyatları, azalan işçi dövizleri ve aleyhte gelişen dış ticaret hadleri (2) koşullarında çıkmaza giren strateji, artık bizzat tekelci burjuvazi tarafından da eleştirilmekte ve bunalımdan yeni çıkış yolları aranmaktadır. Geçmiş yıllarda önemli sayılabilecek bir büyüme hızını (%6-7) gerçekleştiren Türkiye 1979 yılında sıfır büyüme hızını (hatta negatif büyüme hızını -0.03) gerçekleştirmiştir. Dış ticarette ortaya çıkan döviz darboğazı ve ithalat tıkanıklıklarına ek olarak iç ekonomide üretim düzeylerinin düşüklüğü ve enflasyon, yaşanan bunalımın en belirgin göstergeleri olmuştur.

Demirel Hükümetinin kurulmasından sonra bir çok sermaye örgütü ardarda toplantılar, seminerler konferanslar düzenleyerek yeni hükümetten beklediklerini açıkladılar.

BURJUVAZININ BUNALIMDAN "ÇIKIŞ YOLLARI" VE DEMİREL HÜKÜMETİ

Burjuvazinin ekonomik bunalım üzerine getirdiği görüş ve çıkış yolları iki düzeyde ifade edilebilir. *Birincisi, uzun dönemli* sorunlara ilişkin olarak önerdiği çözüm yollarıdır. Bu bağlamda, burjuva iktisatçı ve politikacılarının "anti-kriz programı" dedikleri bunalımdan kurtulmayı amaçlayan programın temel özelliği, ithal ikamesi stratejisine yönelmesidir. Türkiye açısından, dışa açılmak ve ihracata yönelmek stratejisinin yöneleceği pazarlar bellidir.: AET ve Orta Doğu pazarları. Ayrıca, bu pazarlara sunulacak mal ve hizmetleri hangi sektörlerin üreteceği de bellidir. Bunlar, tekstil, gıda tarım ve turizmdir. Görüldüğü gibi, Türkiye açısından ithal ikamesi stratejisinin hemen ve bütünüyle terkedilmesi ve Güney Kore tipi elektroniğe dayalı ihracata yönelik bir modelin bütünüyle tercihi sözkonusu değildir. Söz konusu olan, aşamalı bir geçiş süreci ve bu geçişin koşullarını yaratma, geliştirme ve olgunlaştırmadır.

CHP hükümetinin geçen yıl başlattığı çeşitli girişimler, Demirel hükümeti tarafından daha liberal bir biçimde uygulanmakta ve bu geçişin koşullarını yaratma aşamasına özgü girişimler gözlenmektedir. Bunlar arasında CHP hükümetince uygulanan sürekli devalüasyon, ihracatta vergi iadesi ve ihracattaki bürokratik engellerin azaltılmasına ilişkin önlemler, Demirel hükümet programında yer alan "İhracatımızı ve diğer döviz gelirlerimizi artırmak için gerçekçi tedbirler alınacaktır" önermesinin pratikteki ilk somutlanışı, ihracatta vergi iadesi uygulanmasında ihracatı daha geniş boyutta kapsayacak ve daha fazla özendirecek önlemlerin uygulamaya sokulmasıdır. Ayrıca ihracat işlemlerinin basitleştirilmesi için yeni bir çalışma da başlatılmıştır. Yine bu geçiş sürecinin önemli bir ögesi olarak yabancı sermayenin etkinliğinin arttırılması sayılabilir. Bu konuda Demirel, Ecevit'in başlattığı uygulamayı daha liberal bir şekilde sürdürme kararındadır.

"TÜRKİYE'DEKİ BUNALIM YAPISAL VE SÜREKLİDİR. EMPERYALİZME BAĞIMLI, ÇARPIK KAPİTALİST YAPI SÜRDÜKÇE BU BUNALIMDA SÜRECEKTİR."

Hükümet programında bu konuda yer alan önermeler şöyledir: "Ülkenin kalkınması için yabancı sermayeden faydalanmayı zaruri görüyoruz. Yabancı sermaye akışını yavaşlatan veya durduran bürokratik engelleri kaldırma kararındayız... Uluslararası Ekonomik kuruluşlar ve Ortak Pazar ile münasebetlerimizi Türkiye'nin menfaatlerine en uygun bir şekilde sürdürmeye kararlıyız." Bu konuda, AP yanlısı yorumlarda bulunan eski DPT müsteşarı ve Tercüman yazarı Kemal Cantürk şunları söylüyor: "Bu konuda evvelki hükümet, oldukça anlamlı bir yabancı sermayeye önem verme anlayışına sahip hale gelmişti. Şimdi yapılacak şey varılan noktadan daha da ileri gidilerek... tamamen liberal bir yabancı sermaye düzeni yaratmaktır." (*Tercüman*, 30 Kasım 1979) Görüldüğü gibi Demirel hükümetinin "pragmatik" çözümleri, AET'ye ve Ortadoğu'ya yönelik ihracatı geliştirme çabaları, böyle bir amaç taşımasa da, sonuçta nesnel olarak ihracata yönelik sanayileşme modelinin koşullarının yaratılmasına hizmet etmektedir. Fakat Demirel hükümetinin bu ve benzeri ekonomik uygulamalarını tümüyle ihracata yönelik bir sanayileşme çizgisi olduğunu yorumlamak doğru değildir. Çünkü Demirel hükümeti ekonomik bunalımdan çıkış yolu olarak *bu tür* bir "anti-kriz" programı önermemiştir. Çeşitli politik faktörlerin de etkisiyle pek uzun dönemli bir hükümet modeli olmadığı için, hükümet, uzun dönemli sorunlara ilişkin bir program yerine kısa dönemli sorunlara çözüm öneren bir program sunmuştur.

Sorunların bu tip bir ayrımı, TÜSİAD'ın "1980 Yılı Başında Ekonomik Bunalımdan Çıkış Yolu" başlıklı raporunda da yapılmıştır. TÜSİAD raporunda elektrik enerjisi, kömür üretiminin arttırılması, para arzının büyüklüğü, KİT sisteminin işlerliği ve sınai yapı gibi konular kısa sürede çözümlenemeyecek sorunlar arasında sayılmış; buna karşın, döviz, petrol, margarin, tüpgaz, ilaç, ampul gibi sorunlar ise çözümlenebilir sorunlar olarak değerlendirilmiştir.. Yeni bir sermaye birikim modelini gerektiren ihracata yönelik sanayileşme stratejisinin gerçekleşebilmesi için ithal ikamesi modelinin bunalım içine düşmesi gereklidir. fakat yeterli değildir. Yeterlilik koşulları çeşitli iç ve dış politik güç dengelerini gerektirir. Oysa Demirel'in azınlık Hükümeti bu tip dengelere sahip değildir. Bu hükümetin, ekonomi politikalar açısından bu konuda yapabileceği tek şey, olsa olsa, yeni birikim modeline geçiş koşullarını yaratmaya yönelik girişimler olabilir.

Burjuvazinin ekonomik bunalımına ilişkin olarak gündeme getirdiği *ikinci program* ise bir alt-program niteliğindedir. Kısa dönem sorunlarına önerilen çözüm önerilerinin oluşturduğu bu alt-program veya kısa dönem programı ise IMF, TÜSİAD, TİSK ve Odalar Birliği gibi yerli yabancı sermaye örgütlerinin görüşleri doğrultusunda hazırlanmıştır. Bu alt-program aynı zamanda Hükümet programının da içeriğini belirlemiştir.

YARIN: PASTANIN PAYLAŞIMI VE PASTANIN BÜYÜTÜLMESİ MÜCADELESİ

(1) İthal ikamesi sanayileşme stratejisi, yurt içi talebi olan bazı malların ithal edilmesi yerine, koruyucu tedbirle vergi radesi vb. Teşvikle ülke içinde üretilmesine dayanır.

(2) Dış ticaret hadleri ithal ürünleri fiyatlarıyla, ihraç ürünleri fiyatları arasındaki oranlamadır.

ÇOCUK GAZETESİ

YALANCI GÜZEL

EZOP'tan bir Masal
(Türkçesi: Tarık DURSUN K.)

Tanrıların atası Zeus, her soydan hayvana bir baş seçmiş, sıra kuşlara gelince..

"Siz kuşsunuz..." demiş, "Sizi yönetecek kuş içinizden en güzeli, en incesi, en alımlısı olmalı. Hadi hazırlanın bakalım bu güzel kuş kim olur görelim.."

Kuşlar su başlarına üşüşmüşler; gagalarını, tüylerini yıkayıp ayıklayarak temizlemişler, pırıl pırıl etmişler. Sonra hep birlik olup ata Tanrı Zeus'un huzuruna çıkmışlar.

O ara bizim alakarga, çirkinliğini bildiğinden hep kara kara düşünür, "benden ne köy olur, ne kasaba.." dermiş. Ama su başında yıkanan kuşların tüylerini ayıkladığını görünce, aklına bir kurnazlık gelmiş. Hemen konup kuşlardan arta kalan o tüyleri bir bir toplamış; takmış takıştırmış: Bir güzel, bir değişik kuş olmuş; o kadar olur!

Tanrıların atası Zeus, onca kuş arasından değişik alakargayı görünce:

"Tamam, işte bu güzel kuş sizin başınız olsun!" demiş.

Demiş ama, kuşlar alakarganın oyununu bildiklerinden kızgınlıkla ona saldırmışlar; herkes, üstündeki kendi tüyünü alınca bizimki yine eski çirkin alakarga olarak ortada kalakalmış...

Borç yiyen kesesinden yer... derler. Doğrudur. Borç almışı para pul içinde görünce birşey olmuş sanırsınız. Ama alacaklılar gırtlaklarına sarıldılar mı, borçlunun yalancı yıldızı siliniverir, gerçek kimliği ortaya çıkar.

BRECHT ALFABESİ

Resimleyen: Nural BİRDEN

D
DÜŞÜNÜRLER VE OZANLAR
CELLADA VERİLDİ
ALMANYA'DA.
AY VE YILDIZLAR
PARILDAMIYOR
TEK MUM IŞIĞI KALDI
ORALARDA.

Hitler döneminde, bütün yazarlar, sanatçılar, düşünürler ya yok edildi, ya da Almanya'dan kaçmak zorunda bırakıldı. Hiçbir numuslu insanın orada yaşamasına olanak kalmadı. Kitaplar, sanat yapıtları yakılarak yok edildi.

TV'de BUGÜN

11.00	GÜNAYDIN
12.15	MİNİK KONSER
12.20	TATİL SİNEMASI
13.50	TATİL GÜNÜ
19.05	YAŞADIĞIMIZ DÜNYA
20.00	MORK ve MİNDY
20.25	BİZİM ÇOCUKLARIMIZ
20.30	HABERLER
21.15	SAZ ESERLERİ
21.20	TV OYUNU "Yağmurdan kaçarken" Gazanfer Özcan'ın TV'ye uyguladığı oyunda rol alanları Gazanfer Özcan, Gönül Ülkü, Fulya Özcan, Şemsi İnkaya, Gül Gülgün ve Necdet Yakın.
22.50	HABERLER

